

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXX Rugpiūtis - August 15, 1985 Nr.32

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BOMBA IR ATEITIS

Apie pražiopsotas progas

Vytautas Meškauskas

Pereitą savaitę suėjo 40 metų nuo pirmos atominės bombos susprogdinimo virš Hirošimos miesto, kuri su antra susprogdinta virš Nagasaki, užbaigė antrąjį pasaulinį karą. Tos sukakties proga šiame krašte atgijo senas ginčas ar vertėjo taip padaryti. Tie, kurie padarė tą sprendimą su prez. Trumanu priešakyje, ir tie kurie jį įvykdė, aiškinasi turį visai ramią sąžinę. Šiaip ar taip tos bombos užbaigė karą. Be jų reikėtų išlaipinti savo kariuomenę Japonijoje. O tokia operacija, turin galvoje patyrimą užimant salas Ramiajame Vandenyne, būtų atnešusi nepaprastai daug nuostolių abiem pusėm. Skaičiuojama, mažiausiai milijoną gyvybių.

Iškeliama ir kita medalio pusė. Girdi, tuo laiku japonai jau rimtai svarstė kapituliacijos klausimą, tik su sąlyga, kad imperatorius Hirohito liktų savo vietoje. Tuo reikalu jie jau tris mėnesius prieš bombų susprogdinimą siekė kontaktų per Šveicariją ir Portugaliją. Be to, rugpiučio 8 d. sovietai buvo pasiryžę paskelbti karą Japonijai, kas turėjo galutinai atimti japonams norą priešintis. Yra įtarimo, nors be tiesioginių įrodymų, kad Trumano Valstybės sekretorius Byrnes norėjo Japonijos

kapituliacijos dar prieš sovietams stojant į karą. Lai-vyno sekretoriaus James V. Forestal dienoraštyje esą pastebėta, kad Byrnes norėjo užbaigti Japonijos bylą prieš rusams į ją įsijungiant. Aišku, kad naują ginklą norėta išnaudoti politiniams reikalams. Prezidentas Trumanas atidėjo nuvykimą į Potsdamo konferenciją iki buvo susprogdinta pirmoji atominė bomba liepos 16 d.

Atgal žiūrint, Trumano administracijos pareigūnų noras išnaudoti atominę bombą JAV interesams yra ne tik suprantamas, bet ir pagirtinas. Ją greičiau galima būtų kaltinti blogu bombos paslapties saugojimu, leidusiu ir sovietams įsigyti tą ginklą anksčiau negu jie būtų patys išradę.

Galima tik apgailestauti, kad JAV geriau neišnaudojo savo atominės bombos monopolį per tą trumpą laikotarpį, kada jos jį turėjo. Žinia tam labai kliudė susidariusios aplinkybės. Amerikiečiai jau buvo pavargę nuo karo. Iš paskelbtų dokumentų atrodo, kad karių, kurie buvo telkiami invazijai į Japoniją, nuotaikos nebuvo karingos. Kai kurie karininkai net abejojo ar bus paklausyta jų įsakymo pulti. O svarbiausia sovietų propagandai per

Iš pabaltiečių taikos ir laisvės žygio... Šioje jaunimo demonstrantų prieš Sovietų ambasadą Helsinkyje nuotraukoje matomas Vytautas Bačkis, Prancūzijos lietuvių jaunimo pirmininkas, policijos rankose. V. Bačkis yra Lietuvos atstovo Washingtono dr. Stasio ir Onos Bačkių vaikas. Nuotrauka buvo atspausdinta Svenska Dagbladet liepos 29 d. numeryje.

Laiškas iš Švedijos

Reikšmingas pabaltiečių žygis

Dr. Kazys Bobelis, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas, atsiuntė Dirvai laišką iš Švedijos, pridėdamas Švedijos laikraščio iškarpa, kur plačiai aprašomas Kopenhagos tribunolo spren-

dimas ir pabaltiečių protesto demonstracijos prieš sovietų okupaciją Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Savo laiške dr. K. Bobelis rašo:

Kopenhagos Tribunolas praėjo labai efektingai. Jį atidarė Danijos parlamento pirmininkas Moeler. Po to estų — L. Savi, latvių — O. Povlovskis ir lietuvių — dr. K. Bobelis padarė pareiškimus.

Vėliau dvi dienas vyko liudininkų apklausinėjimai ir liepos 26 d. tribunolo teisėjai padarė sprendimą pavadindami Kopenhagos manifestu. Dalyvavo labai daug spaudos atstovų. Apie teismą rašė beveik visi Europos laikraščiai, o Danijos, Švedijos ir Olandijos televizijos stotys daug rodė savo pranešimuose. Didelė demonstracija įvyko liepos 25 naktį, kai per visą miestą pabaltiečiai ėjo su plakatais į Sovietų ambasadą.

Protesto ekskusijoje laivu dalyvavo 380 pabaltiečių (Nukelta į 3 psl.)

galės išsiderėti nuolaidų. Tikras kelias į atominę ginklų kontrolę ir eventualų nuo jų atsisakymą yra prezidento Reagano siūlomas — sovietams reikia įrodyti, kad atominiai ginklai jiems patiems yra nenaudingi ir net pavojingi. O tai parodyti gali tik techniškai pažangesnės JAV, kurios nesigailėtų pastangų ir aukų tam pranašumui praktiškai įgyvendinti ir įrodyti.

Kai Gorbačiovas šios sukakties proga pavadino bombardavimą 'barbarišku', Reaganas jam teisingai atsikirtė, klausdamas, o kaip pavadinti 20 milijonų žmonių išžudimą per Stalino 'čistkas', kurios tęsiasi iki šių dienų?

karą pasisekė įtikinti amerikiečių mases, kad jie yra jų sąjungininkai, o ne dabarties ir ateities varžovai, jei nesakyti — mirtini priešai.

Tą mitą jiems sekasi išlaikyti iki šių dienų. Dar prieš keletą dienų NBC komentatorius John Chancellor, kalbėdamas apie reikalingą kaip nors priėti prie atominio ginklų kontrolės, aiškino, kad tai galima padaryti tik vienu būdu — derybomis su sovietais. Atrodo, kad jis dar nesuprato, kad sovietai, sulaužę turėtą Amerikos monopolį, atominio karo galimybės baimę nori išnaudoti savo politiniams tikslams. Jie su pagrindu mano, kad jų vidaus santvarka tam reikalui yra patogesnė negu vakariečių. Pas juos juk nesigirdi savos vyriausybės kritikos, net abejonės jos išmintingumu yra laikomas nusikaltimu. Jei japonai auکوjo savo gyvybės imperatoriaus garbės išlaikymui, sovietų žmonės gali būti priversti padaryti tą patį tariamai savo naudai.

Tai turint galvoje sunku tikėtis, kad jie norėtų sumažinti atominio karo pavojų. Atvirkščiai — kuo jis didesnis, tuo daugiau jie

United States Senate
WASHINGTON, DC 20510

July 22, 1985

Dr. Leonas Kriaučiūnas, President
National Lithuanian Society of America
13400 Parker Road
Lockport, Illinois 60441

Dear Dr. Kriaučiūnas:

It has come to my attention that the widely read Lithuanian national newspaper, "Dirva", is celebrating its 70th Anniversary.

Having literature published myself, I know the satisfaction of seeing something that you worked hard on finally become printed and published. On this occasion, I would like to say congratulations to everyone involved.

If there is anything that I can do for the members of the National Lithuanian Society of America, please do not hesitate to contact me.

My best wishes.

Cordially,

PAUL SIMON
U. S. Senator

JAV senatoriaus Paul Simon (Illinois) sveikinimas Dirvai.

SAVAITINĖ POLITIKOS IR ŽVALGA

Politinis šokis aplink biudžetą ir deficitą. - Mitai ir tikrovė

Kiekvienam laikraščio skaitytojui ir televizijos stebėtojui buvo įrodinėjama, kad viena aktualiausių JAV problemų yra jų biudžetas ir jo deficitas, trūkstant pajamų padengti kasdienės išlaidos. Taip susidaręs tas deficitas, nors kai kada naudinga ir gera priemonė, kaip pavyzdžiui ūkinės recesijos metu, šiuo gerovės metu yra kenksmingas, nes valstybė, skolindamasi jam padengti pinigų, juos atitraukia nuo kitų poreikių patenkinimo, kas veda prie nuosimčių už paskolas pakėlimo. Už tat deficito panaikinimas — buvo aiškinama — yra pirmas šių dienų uždavinys.

Su tuo maždaug visi sutiko. Ginčai kilo pradedant svarstyti kaip. Mat, JAV jau paskutiniiais Carterio administracijos metais pradėjo skirti daug lėšų kariams reikalams. Reaganas tą procesą dar daugiau pa-

spartino. Dėl to išlaidos gynybos reikalams pirmiausia atkreipė į save dėmesį. Prezidentas Reaganas ir jo administracija aiškino, kad deficitas ar ne — jų sumažinti negalima, nes tai sumažintų krašto saugumą. Savaiame aišku, kad kiekvienoje žinyboje gali rasti kelių ir būdų išlaidas dar kiek sumažinti, tačiau tie sutaupymai paprastai nebūna dideli. Po daug ginčų prieita prie kompromiso, kad krašto gynybai numatytas išlaidas galima palikti maždaug dabartiniam stovyje tik išlyginant infliacijos iššauktą jų sumažėjimą. (Jei infliacija sieks 4%, panašiai pabrangs ginklai ir kitos reikmenys; tiek pat reikės padidinti ir karių pensijas). Administracija ir ją remią respublikonai su tuo sutiko, už tą savo nuolaidą tikėdamiesi, kad opozicija ne taip smarkiai gins civilinių reikalų

pozicijas.

Mat, nuo prez. Johnsono laikų, JAV pakripus socialės, jei nesakyti — socialistinės valstybės keliu, išlaidos tiems reikalams kasmet automatiškai didėja. Washingtonas turi pridėti 70 milijonų dolerių 'medicare' mokėjimams ligoninėm ir gydytojams už pensininkų gydymą, nors gyventojų kategorija virš 65 metų iš tikro yra pati turtingiausia JAV gyventojų tarpe! Žinoma, nė vienas politikas negali pasiūlyti drastiškai sumažinti tas išlaidas kaip ir valstybės pensijas bei Social Security mokėjimus.

Jei negali sumažinti išlaidų nei kariniams reikalams nei socialiniams, kas gi lieka? Atsakymas labai paprastas — reikia pakelti mokesčius. Bet tai siūlydamas demokratų kandidatas į prezidentus Mondale smarkiai pralaimėjo. Šiandien nuotaikos tokios, kad niekas nedrįsta siūlyti pakelti mokesčius, nebent tai padaryti koku netiesioginiu būdu. Kaip padidinti muitą už įvežamą naftą, kas dirbtinai palaikydamos krentančias naftos kainas, duotų ne tik naujų pajamų valstybei, bet ir atneštų kitos naudos. Visų pirma, aukštesnės kainos naftai ir jos produktams priverstų ją taupyti, o be to, daugiau jos ir jos pakaitalų ieškoti savo krašte. Taip buvo sumažę senato respublikonai, bet paskutiniu momentu negavo prezidento pritarimo.

Siūlydamas sumažinti mokesčius 1981-1982 m. m. prezidentas aiškino, jog dėl to prasidėsianti krašto ūkinis atkūtimas automatiškai padidins valstybės pajamas taip, kad jos ilgainiui padengs sumažinimu padarytą 'skylę' biudžete. Taip neatsitiko, ir prezidento kritikai aiškina, kad jis tą žinojęs. Jo planas, sako tie kritikai, buvęs deficitu priversti kongresą sumažinti išlaidas.

Būdamas ištikimas tai politikai prezidentas priešinas kiekvienam mokesčių padidinimo pasiūlymui, nes kiekvienas mokesčių pakėlimas automatiškai ves prie išlaidų padidėjimo. Tuo tarpu prezidentas federalinės valdžios aparatą nori ne padidinti, bet sumažinti.

Dar liepos pabaigoje buvo manoma, kad kongresas ko gero neišsiskirstys vasaros atostogom, nepadaręs tuo reikalu kokių svarbesnių nutarimų. Vietoje to kongresas priėmė tik biudžeto rezoliuciją, kuria nusistatyta sumažinti išlaidas 55 milijonais dolerių, ir išsiskirstė.

Iš kitos pusės

B. Stundžia liepos 23 d. DRAUGE pavėluotai aprašydamas kovo mėn. Toronte įvykusį pasitarimą apie išeivijos būklę, siūlo:

"Baigiant norėtysį paraginti tėvus sudaryti jaunimui galimybę (sakykime, mokyklos baigimo proga!) pamatyti Lietuvą. Gali nepatikti sovietinė santvarka, bet ar didvyrių krauju aplaistyta žemė, vandenys, miestai, senos pilys gali turėti politinį atspalvį?"

Atrodo, kad autorius mano, kad 'didvyrių krauju aplaistyta žemė', negali turėti politinio atspalvio. Iš tikro tačiau, jei tokią žemę užtiktum nuvažiavęs su ekskursija, ji galėtų apsilankiusį politiškai paveikti. Autorius čia nenorom patiekia pavyzdį tokios situacijos, kurią TĖVIŠKES ŽIBURIAI (birželio 4 d.) palygino su Gordijaus mazgu. Iš vienos pusės kiek ilgesnis lietuviybės išeivijoje išlaikymas neįsivaizduojamas be glaudžių ryšių, nors ir su okupuota tėvyne, iš kitos — bandymas palaikyti ryšius su tautos kamieniu veda prie patarnavimo okupantų įstaigom ir jų siekiams. 'Tėviškės' draugija ten tam reikalui buvo įkurta jau labai seniai.

Kaip pavyzdį iš savo pusės TŽ pamini dviejų išeivijos mėgėjų pasirodymą Vilniaus operos Traviatos spektaklyje. Laikraštis tai vadina 'priešingu mostu paskirčiai išeivijos, kuri turi talkinti ne vergijos, o laisvės jėgomis'. Tuo tarpu AKIRAČIAI tą pasirodymą, kurį mes šioje vietoje jau seniai aptarėme kaip gudrų sovietų propagandos laimėjimą, pristato kaip 'išeivijos ir Lietuvos ryšių pakopą, sėkmingai peržengtą'. Sėkmė čia buvo įžiūrėta ta, kad LITERATŪROS IR MENO recenzija buvo palanki. Nejaugi AKIRAČIŲ redakcija įsivaizdavo, kad priėmusieji ar išsiprašiusieji TĖVIŠKES draugijos pakvietimą gaus pylos Vilniaus spaudoje?

Bet grįžkime prie to 'Gordijaus mazgo'. Iš kitos pusės žiūrint, atrodo, kad tą mazgą patys užsirišome, įsivaizduodami, kad išeivija yra mūsų valstybės tąsa. Iš tikro pavieniai pabėgome, pavieniai, nepaisydami 'veiksmų' nuomonės bei nurodymų, sprendžiamie ir ryšių palaikymo klausimą. Kitaip esamoje būklėje ir negali būti.

Žinia, ir 'asmeniškai' tą klausimą sprendžiant susilauki galvosūkių. Pavyzdžiui, vienas žinomas profesorius, jau kelis kartus skaitęs paskaitas Lietuvoje, buvo vėl ten pakviestas. Šį kartą savo nuvykimą jis susiejo su maža sąlyga: ar negalėtų kvietėjai padėti gauti leidimą atvažiuoti jo giminaitei. Kvietėjai sutiko, bet ištesėti nepajėgė. Ne jiems tokį klausimą spręsti! Profesorius nevažiavo. Kiek daug mūsų šiuo būtu tą savo sąlygą užmiršę? Kąžin kokia čia buvo 'ryšių pakopa'? Kaip ten būtų su Gordijaus mazgu — ši tema mūsų spaudoje dar ilgai bus linksniojama.

(vm)

"DIRVAI" ŠVENČIANT 70 METŲ SUKAKTĮ.

"DIRVA" yra vienas iš peminklų liudijenčių mūsų tautiečių samoningumą vertinti ir bręžinti savo tautinę tapatybę.

Minint "DIRVOS" 70 metų sukaktį su pagerbe prisimename tuos, kurie iki šiol per "DIRVA" geivino lietuvių samoningumą. Reikšdami jiems dėkingumą ir pagerbą linkėjime lietuviui vieni kitiems, kad ir ateityje lietuviui turėtų idealistų-savos tautos ir lietuviybės meilės apšviatų.

Nuoširdžiai,
A. B. Brice
Vysk. Vincentas Brizgys

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
1 TRILLIUM TERRACE, TORONTO ONTARIO
M5V 1V9

Šią garbingą sukaktį švenčiant, dera prisiminti, jog, išskyrus knygą, laikraštis išeivijoje, tai veiksmingiausia priemonė žinioms bei kultūrai skleisti ir tautinei jungčiai glaudinti.

Mano išvalga, D i r v a, per 70 metų didelius leidybos sunkumus nugalėdama, tuos gyvybinės reikšmės uždavinius pasigėrėtinau gerai atliko.

Kita vertus, šis minėjimas yra tikslingas, nes juo pagerbiame visi tie lietuviai, kurie savo redakcinio sumanymo, plunksnos dosnumu, prenumerata, auka ar kitaip parėmė D i r v o s leidimą.

Pad su malonumu sveikinu visą Sukaktuvininkės igulą ir nuoširdžiai jai linkiu ko didžiausio pasisekimo ateityje.

Telydi D i r v a dvasinė stiprybė lietuviybės ugnį kurstant ir Lietuvos laisvinimo pastangas remiant.

Dr. Jonas Žmuidzinas
Lietuvos Generalinis Konsulas

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

A. A. Jonas Paplėnas

Joną Paplėną prisimenant

Šių metų rugsėjo 12 dieną sueina dvidešimt penkeri metai, kai amžinybėn iškeliavo a. a. Dr. Jonas Paplėnas, žinomas tautinės minties puoselėtojas, pedagogas, žurnalistas, nuolatinis DIRVOS bendradarbis bei rėmėjas, Korp. Neo-Lithuania filisteris. Darbštus veikėjas, patriotas, kurio per ankstyva mirtis buvo didelis nuostolis šeimai ir visuomenei. Jonas — dūkas, kietų principų žmogus, gerbė ir priešingus įsitikinimus. Ne veltui su velioniu atsisveikinti bei palydė-

ti į amžino poilsio vietą, susirinko įvairių pažiūrų žmonės. Ir dabar jį visi prisimena su pagarba kaip didelės tolerancijos asmenį. Jono netekus, šeima, vienminčiai, jo numylėta DIRVA pajuto didelę spragą. Tačiau gyvenimas nesustoja — nori ar nenori — neša mus į priekį tęsti darbą tų, kuriuos mirtis per anksti išplėšė iš mūsų tarpo.

Jono Paplėno visuomeninė lietuviška veikla paliko jaunajai kartai gražų paveldį, kuris bus kelrodis,

kai istorinė raida, vėl sukurs sąlygas laisvai Lietuvai atgimti.

Jis, kaip paskaitininkas, dažnai kalbėjo į susirinkusius: "Likiminėje tautos kovoje turime dalyvauti visi, neišskirdami vieni kitų, nepajungdami tautos idealų grupiniams interesams ir neneigdami bet kurių pozityvių pastangų. Negilinkime tarpusavio ginčų, bet visas jėgas pašvęskime pagrindiniam tautos uždaviniui — laisvės kovai. Ateis diena, kai Lietuva ir vėl spindės laisvės džiaugsmu, o jos vaikai kvėpuos tyrą laisvės orą!"

Verta būtų prisiminti 1960 metų rugsėjo mėnesį, kai DIRVA šventė 45 metų sukaktį. Ta proga, Jonas Paplėnas, tuometinis Tautinės Sąjungos vicepirmininkas, mirties išvakarėse, paruošė aplinkraštį, paskutinį, kviesdamas visus jungtis vienu ar kitu būdu į talką paremti DIRVĄ. Aplinkraštis surašytas prieš 25 metus tinka ir šių metų DIRVOS sukakčiai atžymėti.

Retėja tautininkų veikėjų eilės... Prieš porą dešimt metų New Yorke buvo susirinkę tautinės minties organizacijų pirmininkai ir atstovai su rašytoju A. Merkeliu aptarti Prezidento A. Smetonos monografijos reikalus. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: Vytautas Abraitis, inž. Eugenijus Bartkus, rašytojas Aleksandras Merkelis, Vincas Rastenis, Stasys Gudas, Antanas Senikas. Stovi: dr. Bronius Nemickas, Eugenijus Noakas, Jonas Paplėnas, Kazys Siliūnas, Povilas Ališauskas ir Jurgis Širusas. Iš šios grupės šiandien yra likę gyvi tik keturi asmenys.

Swenska Dagbladet išidėjo pirmame puslapy šią nuotrauką vaizduojančią pabaltiečius žygiuojant prie Sovietų ambasados ir reikalaujant Pabaltijui laisvės ir nepriklausomybės. Prieky žygiuoja lietuviai J. Kuliukas iš Vokietijos, Algis Bobelis ir Anušis iš JAV bei kiti. Juos sekė didelė minia žmonių.

REIKŠMINGAS ŽYGIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

čių. Lietuvių tik 58, tarp jų Vliko atstovai L. Grinius ir O. Barškėtytė. Gaila, kad lietuvių kai kurios organizacijos iš anksto neigiamai vertino, o lietuvių galėjo būti tikrai žymiai daugiau.

Rusai grasino ir bandė papirkti laivo kapitoną, siūlydami dvigubai daugiau pinigų, kad nedarytų kelionės. Visa tai pašėkėjo vėliau spaudos konferencijoje.

Helsinkyje laivą pasitiko, kaip suomių spauda rašo, virš 50,000 žmonių minia, plojo, šaukė pritardami, daugelis verkė ir apkabinę bučiavo demonstrantus. Policija ramiai laikėsi, tik kai demonstrantai priėjo prie sovietų ambasados, sulaukė keletą įsikarščiavusių jaunuolių, bet trumpai palaikę policijos būstinėje paleido, liepdami grįžti atgal į laivą.

Kai laivas grįžo į Stockholmą, keliautojai, lydimi minios, vyko į miesto aikštę — Sergelstorg, kur įvyko demonstracija ir buvo pasakytos kalbos nukreiptos prieš sovietus.

Šis pabaltiečių žygis yra didelės reikšmės.

NEOLITUANŲ SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas prasidės 1985 m. rugpiūčio 31 d. ir baigsis rugsėjo 2 d. Dainavos stovyklavietėje, Manchester, Michigane.

Darbotvarkė

1. šeštadienį (rugpiūčio 31 d.)

10 val. ryto — 1 val. po pietų registracija; 1-2 val. pietūs; 2:30 val. svarstymos - simpoziumas: Korp! Neo-Lithuania tolimesnės

veiklos klausimais; 6 val. vak. vakarienė; 9 val. vak. pasilinksminimas.

2. sekmadienį (rugsėjo 1 d.)

8 val. pusryčiai; 10 val. šv. mišios; 12 val. pietūs; 1:30 val. didžioji sueiga, kurios metu bus išklausyti vyr. valdybos, kontrolės komisijos, garbės teismo bei kiti pranešimai ir naujų organų rinkimai; 7 val. vak. vakarienė, pareigų perdavimas ir pasilinksminimas.

3. pirmadienį (rugsėjo 2 d.)

8:30 val. pusryčiai; 10 val. neformalus posėdis, pašnekėsiai ir kiti laisvi užsiėmimai; 12 val. pietūs ir atgal į namus.

Vykdami į Dainavos stovyklavietę stovyklautojai su savim atsiveža: lovos paklodes ir antklodes, užvalkalą, rankšluostį, maudymosi bei higienos reikmenis ir šiltesnę aprangą.

Neužmiršti pasiimti Korporacijos spalvas ir čekius bei pinigus, kad būtų galima atsilyginti už stovyklavimą.

Neužsiregistruavę, bet galintieji dalyvauti, yra laukiami ir jiems bus surasta vieta.

Iki pasimatymo Dainavoje.

Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

WANTED
TOOL & DIE MAKERS
10 yrs. exp. with carbide & tool steel.
Must be able to set up work from blue prints and very close tolerance.
Salary negotiable with full benefit plan. Send resume to Personnel Dept.:
GSL INDUSTRIES
303 Falvey Blvd.
Texarkana, Texas 75501
EOE (25-34)

MANUFACTURING WORK G.B.
Manufacturing taking applications for the following positions:
Sheet Metal Tool and Die Makers
Sheet Metal Die Setter
For hand feed / progressive dies
Sheet Metal Fabricator
Must be able to read blue prints, be familiar with press brakes, shears, unit tooling, and welding.
Apply in person to G. B. MANUFACTURING, 100 Adams St., Delta, Ohio or send resume to P. O. Box 172, Delta, Ohio 43315. (26-35)

KAIP BOLŠEVIKAI RUOŠĖSI LIETUVOS OKUPACIJAI

V. Civinskas

BRONIAUS AUŠROTO ATSIMINIMUS PASISKAIČIUS

Sukako keturiasdešimt penkeri metai nuo bolševikų antplūdžio į Lietuvą, bet anų dienų dar vis nepakankamai apkalbėti, aprašyti, išsiaiškinti. Nelaimė daug didelė, kad galėtume ją lengvai apžvelgti iš visų pusių, ir jei tik koks pluoštas atsiminimų, nesvarbu — straipsniu laikraštyje ar knyga, tebėra įdomūs, laukiami, plačiai skaitomi. O ypač atsiminimai žmonių, besinaudojančių atsiminimams anuo metu darytais užrašais arba buvusių svarbesnėse pozicijose ar jautresniuose postuose ir galinčių papasakoti atsitikimų, kurie mažai kam žinomi.

Tarp tokių atsiminimų priklauso ir neseniai Broniaus Aušroto pasirodžiusi knyga "Sunkių sprendimų metai". Autorius — buvęs mūsų kariuomenės vyriausiojo štabo II-jo Skyriaus žvalgybos karininkas, 1937 — 1940 dirbęs Lietuvos rytiniame pakraštyje prieš lenkus iš Vievio ir vėliau prieš bolševikus iš Vilniaus, o tai pareigos ir pozicijos, iš kurių lemtingieji mūsų kraštui įvykiai imdavo aiškėti žymiai anksčiau, negu jie prasiverždavo agresingų kaimynų notose, ir grėsmingiau, negu galėjome juos jausti krašte.

* * *

Žvalgybos darbas iš pradžių nebuvo Br. A. nei profesija, nei specialybė. Visai atsitiktinai štabo II-jame skyriuje atsirado laisvas etatas, taip pat atsitiktinai vienas karinėje žvalgyboje dirbusių draugų jį prisiminė kaip žmogų, galintį tikti to etato pareigoms, ir jis pasinaudojo proga sugrįžti į aktyviąją karinę tarnybą, kurią prieš ketverius metus buvo praradęs per labai jau nerimtą "voldemarišką nesusipratimą".

Darbo pradžia nebuvo įspūdinga. Per visą pusmetį be kelių susitikimų su agentais iš lenkų pusės nieko daugiau nebuvo nuveikta. Štabo II-sis skyrius, atrodo, daugiau nei nesitikėjo, pasitenkino tuo, ką gauna, ir nerodė jokio nekantrumo, bet autorius jau tėsė nepatenkintas savo darbo rezultatais, tuo labiau, kad artėjo žiema, sniegui padengus laukus, ryšiai su agentais galėjo dar labiau pasunkėti ar visai nutraukti, žinių iš anapus dar labiau sumažėti. Susirūpinęs tokia perspektyva, Br. A. kartą Kaune išsikalbėjo su lt. Sukiu, piečiau esančio pasienio su lenkais sektoriaus vedėju, ir paklausė, ką jis manęs daryti žiemos mėnesiais. Bet lt. Šukys tik juokėsi iš savo kolegos

naivumo. Jis nesąs jau toks kvailys, kad vasarą, kai žinių daugiau, jas visas atiduotų Kaunui. Visada pasi-laikas šį tą atsargai, ir žiemą jo pranešimai štabui nesąs jau toki liesi.

Tokia beveik idiliška pasienio ramybė truko iki 1938 m. ankstyvo pavasario. Trasnykų incidentas ir jį sekęs 1938. 3. 17 lenkų ultimatumas išjudino ir štabo II-jį skyrių iš apsnūdimo. Jau kovo 9 d. štabas pareikalavo daugiau žinių apie bet kokį lenkų karinį judėjimą anapus sienos. Net atsiuntė automobilį su šoferiu, kad Br. A. nereikėtų daugiau vargti su samdomu vienarkliu vežimu, vykstant į pasimatymus su agentais. Bet ir tada žinių nepagausėjo. Lenkų šovinistinio elemento šūkavimai demonstracijose "Marsz na Kovno" ir žvanginimas ginklais buvo daugiau groteskinio pobūdžio. Ultimatumo dienomis pasienyje skraidė keli lenkų kariniai lėktuvai, "...į vieną kaimą atėjo būrys ulonų, į kitą atvažiavo trys pasenusios tanketės, kurių viena ir liko griovyje". Vilniaus krašte lenkai ultimatumui nebuvo pasiruošę ir neturėjo jėgų jį paremti. Vilniaus įgulos, kovo mėnesį išleidusios karinę prievolę atlikusius kareivius ir laukiusios naujokų, buvo pusiau ištuštėjusios, Parubanek aerodrome tebebuvo tik keli pasenusio tipo kariniai lėktuvai, jokių būdu negalėję lygintis su mūsų turimais. Tai ir viskas. Lenkai su ultimatumu aiškiai blefavo, o mūsų vyriausybė, nors ir turėdama žinių apie lenkų nepasiruošimą, paskubėjo ultimatumą priimti, nes santykių užmezgimui su Lenkija tikriausia buvo pribrendęs laikas.

Po ultimatumo nuotaikos pasienyje atlyžo, ir darbas grįžo į senąją vagą. Tik antrojo pasaulinio karo pradžioje čia pajustas didesnis nervingumas. Lenkija greit žlugo, lenkų kariniai daliniai ir civiliai siūbtelėjo į Lietuvą, ieškodami globos ir saugumo. Buvusia-

me Lietuvos-Lenkijos pasienyje atsirado nauji pasieniečiai, šį kartą jau raudonosios armijos kariai.

* * *

Sovietų armijų artėjimas prie mūsų sienų jaudino visą kraštą. Nebuvome tikri, ar rusai skaitysis su mūsų neutralumu, ar besustos prie mūsų sienų.

Ši nežinia, be abejo, jaudino ir mūsų pasienio apsaugos žmones, iš karto lyg ir atsiradusius nelauktai iškylandčiame fronte. Bet mūsų pasieniečiai pirmieji ir aprimo. Rusai sienos niekur neperžengė, pasieniečiams sakė žiną, kur Lenkijos-Lietuvos siena, ir kad jiems įsakyta tos sienos neperžengti. Su pasienyje atsiradusiais rusais Br. A. nesusitikio, bet jo paprašyti mūsų pasienio policijos vyrai, mokėję rusiškai ir lenkiškai, kalbėjo ne kartą, ir iš jų patyrė, kad tai Minsko įgulų kariai, "...eiliniai paprasti žmonės, kuriems ta sienos apsauga ne per daug terūpėjo".

1939 m. spalio 7-10 d. derybose su mūsų užsienio reikalų ministru J. Urbšiu Sovietų Sąjunga pareikalavo sutarties, pagal kurią į Lietuvą būtų išleista 20,000 raudonosios armijos karių. Tuo pačiu, siekdami Lietuvoje sudaryti apie save geresnį įspūdį, pažadėjo mums grąžinti Vilnių su visu kraštu.

Šioje vietoje gal reikėtų papildyti reikšminga detale. Iš ministro J. Urbšio 1939. 10. 7 pranešimo savo vyriausybei (J. Kaslas "The USSR - German Agresion against Lithuania", 148 psl.) matome, kad rusai reikalavo į Lietuvą įsileisti 34,000 karių ir tik pamatę, kaip šis reikalavimas išgąsdino mūsų vyriausybę, o gal nenorėdami sukelti krašte dar nepalankesnes prieš save nuotaikas, šį skaičių sumažino iki 20,000. Rusų įgulos turėjo būti apgyvendintos Naujoje Vilnioje, Vilniuje, Gaižiunuose, Prienuose ir Alytuje. Ir nebūdami dideli strategai, iš pa-prasčiausio žemėlapiu matome, kad abi mūsų sosti-

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. in. — atminimo įrašas, pavardė po dvitaškiu — aukotojas, im. — imokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1985 m. gegužės mėn.

1 x \$10 Wolff Valeria R., \$140.
2 x \$50 Bratėnienė Morta atm. in.: Januškevičiai Anelė ir Juozas, \$1,000; LB Brocktono apylinkė, atst. Jančauskas Povilas, \$375.
2 x \$100 Kinduryš Alfonsas ir Ona, \$3,000; Mulokas Jonas atm. in.: Mulokas Jadvyga, \$220.
1 x \$130 Maciukienė Antanė atm. in. 9 asm., \$1,130.
1 x \$200 Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: Jakubauskas Jonas ir Albina, \$3,400.
2 x \$250 Azukas Albert J. \$250; X, \$1,000.
3 x \$500 Sakalas Juozas atm. in.: Mitchell Ramutė ir Lesley Aušrelė, \$500; Sakalienė Jadvyga atm. in.: Mitchell Ramutė ir Lesley Aušrelė, \$500; Sapetka Kazimieras, \$1,000.
1 x \$590 Raščiškis gen. Stasys atm.: Stadalnikas Vyt. \$40, Grubas Pranas \$30, Činga J. A. \$25, Dzenkaitis J. B. \$25, Gustas Ona \$25, Lemberas Monika \$25, Pamataitis P. E. \$25, Saliamonas V. R. \$25, Simonėlis A. \$25, Skirmantas F. E. \$25 ir 26 kiti asm., \$1,690.
1 x \$600 Vinclovas Irene, \$700.
2 x \$1,000 Keženius Leonas ir Stasė, \$1,000; Mickevičius dr. Bronius ir Genė, \$1,000.
1 x \$1,205 Kolupaila prof. Steponas ir Janina atm. in.: Kolupailų šeima \$1,000, Jakubauskas Stasys ir Prudencija \$25 ir 15 kitų asm., \$1,530.
1 x \$2,000 Broniaus Gražulio Fondas Studentų Stipendijų Reikalams: Gražulienė Akvilė, \$4,000.
1 x \$2,877.71 Ramanauskas Juozas, \$6,485.16.
1 x \$10,000 Byla Juozas (miręs) ir Ieva, \$12,300.
Iš viso \$21,912.71

1985 m. birželio mėn.

3 x \$10 Kolupailienė Janina atm., \$1,540; Lasaitienė Adelė atm. in., \$10; Morkūnas Petras atm. in., \$10.
1 x \$20 LB Waukegan'o apylinkė, \$3,360.
1 x \$35 Daupienė Eleonora atm. in.: 5 asm., \$35.
1 x \$40 Sakavičius Alfonsas, \$100.
1 x \$50 Adamkavičius Ignas, \$100.
2 x \$100 Gerdvilis Alfonsas W. atm. in.: Rudokienė Stefanija, \$100; Kšečkauskas Liudvikas ir Marija, \$500.
2 x \$200 Klevas Vincentas ir Sofija, \$900; Zygas Juozas ir Apoloniya atm. in.: Baltutienė Danutė, \$1,000.
1 x \$1,000 Markalonis William J., \$1,000.
1 x \$1,700 Stančius prof. Povilas atm. in.: Stančienė Genovaitė, \$2,000.
1 x \$2,000 Pupelienė Jadvyga, testamentinis palikimas, \$4,405.
Iš viso \$5,475.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1985.VI.30 pasiekė 3,167,525 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 812,943 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turtų palikime Lietuvių Fondui. Testamentą išrašykime šį tikslą pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT
TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
3001 West 59th Street, CHICAGO, IL 60629".

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

nės, Vilnius ir Kaunas, turėjo atsidurti nuolatinėje ir labai rimtoje tų įgulų grėsmėje. 34,000 ar 20,000 čia jau ne toks didelis skirtumas. Visa Lietuvos kariuomenė L. E. duomenimis tuo metu turėjo tik 22,000 vyrų, karininkų, puskarininkų ir kareivių, ji buvo plačiai išmėtyta po visą kraštą, todėl pavojaus atveju sostinėms iš jos maža paguoda. Ir dar blogiau. Bolševikai taip manipuliavo įvedamomis įgulomis, kad nustatyti tikrą jų karių skaičių buvo neįmanoma, ir niekas nebuvo tikras, kiek tūkstančių telpa į bolševikiškuosius 20,000.

Knygoje Br. A. vaizdžiai parodo bolševikų nesiskaitymą su jų pačių pasirašytu susitarimu. Gaižiūnų, Prienų ir Alytaus bazėms skirti raudonosios armijos daliniai pagal šį susitarimą iš Vilniaus išžygiavo Savanorių (Legionskaja) prospektu. Br. A. rašo: "...su skaičiavome apie 21,000 motorizuotų ir pėsčiųjų

raudonarmiečių, apie 200 įvairios paskirties artilerijos ir prieštankinių pabūklų, apie 600 tankų ir tankelių... Kiek raudonarmiečių liko Vilniuje ir N. Vilnioje, mes niekada negalėjome suskaičiuoti. Galėjome tik spėlioti, kad N. Vilnioje buvo sovietų tankų brigada su visomis jau priklausišiomis tarnybomis.. Praėjus dviem savaitėm iš rastų dokumentų Vilniaus geležinkelio stoties bufete, kur sovietų trys karininkai gulėjo totališkai girti, paaiškėjo, kad į Lietuvą buvo nusiųsti ne eiliniai kariuomenės pulkai, bet rinktiniai vadinami NKVD vienetai... Vilniuje sovietai laikė dar vieną "mokamąją šarvuotą brigadą, apie 12-18 vidutinio svorio tankų su pagelbinėmis ginklų rūšimis", o tai buvo nemažas priedas ir prie tų giliau į Lietuvą įžygiavusių 21,000, ir prie N. Vilnios areivinėse paliktų dalinių.

(Bus daugiau)

Naujiems prenumeratoriams
Jungtinėse Amerikos Valstybėse

DRAUGAS

dabar tik \$32 metams.

Paskubėkite užsiprenumeruoti sau ar kaip dovaną dar šio dienraščio negaunantiems — sutaupysite \$21.

Siųskite čekį arba pinigų perlaidą:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

KŪRYBA IR MOKSLAS

Dešimtmetis be Vlodo Baltrušaičio

St. Santvaras

Artimi žmonės, nors ir būtų mirę, laike neskęsta. Atvirkščiai — jų palikti paveiksai, jų žemiškoji keilinė ir jos nuotykių, jų būdo bruožai ryškėja, apspavidalina, atsiveria gyvomis ir nepamirštom spalvomis. Tai lyg pažįstama ir ne kartą skaityta poezijos knyga, kurioje nesunkiai randi kiekvieną mielesnį puslapį.

Bet ar šiame gyvenime yra kas nors tokio, ką galėtumėm pavadinti pastoviu ir amžinu dalyku? Laikas niekad nebuvo žmogaus draugas. Taigi užgęsta ir tie žiburėliai, kurių ugnys sušvinta artimų žmonių paveiksais. Banga rieda pasakui bangą, žmogiškųjų santykių grandinė bėga per amžius, gyvenimo pasaka nuolat susiduria su be atvangos kintančiais laiko vandenimis...

Į tokias "juodas" mintis nugarimzdau, kai liepos mėn. pradžioje Velionio našlė L. Baltrušaitienė, kadaise gražiai vadinta Pupule, pranešė, kad šiemet sukanka dešimt metų, kai mirė muzikas Vladas Baltrušaitis, ilgesniųjų metų mano ištikimas ir brangus draugas.

Andai, kai atlėkė toji sopulinga žinia, vasarą Tėvų pranciškonų sodyboje, Kennepunkporte, Me. Šiemet ciklas pasikartojo — Vlodo mirties dešimtmetį prisiminėm toje pačioje sodyboje. Jei lemtis būtų buvusi gailestinga ir Vlodo iš mūsų gretų neatėmusi, vasaros metu jis labai pritiktų prie Kennepunkporto skartotų eglių ir pušų, prie "lietuviškų" beržų, ąžuolų ir skroblių. Lietuvą, savo gimtąją šalį, kaip gyvenimą ir

pašaukimą, jis karštai ir aistringai mylėjo (kitai nebūtų sugebėjęs). Deja, deja!..

Vl. Baltrušaitis gimė žinaičių kaime, Jurbarko vl. 1912. VII. 14 (jo tėvai turėjo namelį ir pačiame Jurbarko); mirė 1975. VII. 27 Chicagoje, Ill., nesulaukęs pensininko amžiaus, nors rodėsi, kad fizinių ir dvasinių jėgų jis tebeturi perteklių. Kas paskubino jo kelionę į Anapus, argi mes žinom? O jeigu ši tą ir žinotumėm, tai ar tas nedrumstų jo amžino poilsio? Vienu žodžiu, savo gyvenimą Vl. Baltrušaitis pradėjo Jurbarko, nuostabių gražioje Nemuno pakrantėje, ten išėjo pradžios mokslo, pasimokė gimnazijoje, o paskui persikėlė į Kauną savo idealų siekti.

Kauno muzikos konservatorijoje Vl. Baltrušaitis buvo uolus, drausmingas ir talentingas studentas. Ką anuomet toji konservatorija galėjo jaunam vyrui duoti, tą jis iš jos pasiėmė. Toje mokykloje Vladas baigė dvi muzikos meno disciplinas — solinį dainavimą ir chorvedybą. Nors laiko jam nebuvo daug duota, nors karas ir okupacijos jo sparnus ir polėkius laužė, minėtoje muzikos disciplinoje Velionis pasireiškė stipriai, savaimingai ir talentingai, kaip muzikas, susikūrė savo atskirą ir ryškų veidą, tvirtai įsirašė į mūsų muzikos meno istoriją.

Vl. Baltrušaičio svajonė — darbai Operos teatre, čia jis gan greit pasijuto, kaip žuvis savam vandeny. Tačiau nelemti istoriniai įvykiai ir tuos jo polėkius trumpam laikotarpy suka-

pojo į keturis atskirus gabalus. Valst. Operos teatre Kaune Vl. Baltrušaitis dirbo 1937-1942 m.; čia jis dainavo itin subtilų ir nelengvą tėvo Germonto vaidmenį G. Verdi "Traviatoje", Ch. Gounod "Fausto" Valentiną ir kt. op. vaidmenis; kaip charakterio kūrėjas, kaip op. aktorius jis atiskleidė J. Strausso "Čigonų baronę", tame veikale sukūręs charakterinį ir tikrai spalvingą kiaulį pirklio vaidmenį.

Vilniaus operos teatre Vl. Baltrušaitis dirbo 1942-1944 m. Čia jis sukūrė visų baritonų godojamą G. Verdi Rigolettą, dramatišką, sudėtingą ir sunkų (vaidybiniu ir vokaliniu požiūriu) operinės kūrybos charakterį, dainavo ir vaidino kituose tame teatre statomuose op. veikaluose. Betgi du metai darbo sostinės Operoje — tai tik akimirkos! Nepaisant to, velionis Vladas ir per tą trumpą laiką Vilniuje susilaukė pasisekimo, pagarbos, pasidarė populiarius op. solistas ir aktorius.

Neturiu žinių, ar Vl. Baltrušaitis Vilniuje dainavo G. Rossinio "Sevilijos kirpėjo" Figaro vaidmenį. Tikras dalykas, kad jis Figarą kūrė stovyklinio gyvenimo sąlygose Detmole, Vokietijoje. Į tos operos statymą Vladas įliejo nemažą kiekį savo dvasinių jėgų. Paskui detmoldiškiai, kaip karabelininkai, su ta opera keliavo į lietuvių DP stovyklas. Atkeliavo net į prancūzų ok. zoną, ir tai buvo didžiai mieli susitikimai.

Atkilęs į Chicago, 1954-1958 m. Vl. Baltrušaitis buvo Chicago lietuvių vyrų cho-

ro Vytis vadovas. Su tuo choru 1957 m. jis pastatė G. Verdi op. "Rigolettą", pats dainuodamas ir vaidindamas pagrindinį vaidmenį; 1958 m. pastatė Ch. Gounod op. "Faustą". O tai ir yra tie kertiniai akmenys, ant kurių iki šiol stovi ir sėkmingai dirba Lietuvių Opera Chicagoje, Ill. Atseit, ir šiame Amerikos didmiesty Vl. Baltrušaičio palikimas yra svarus ir reikšmingas (tarp kitko, tame mieste buvo gimusi Vl. B. teta, iškilė mūsų operinio teatro solistė Marion Rakauskaitė).

Gal šimtai dainos mėgėjų ir mylėtojų pažino Vl. Baltrušaitį ir kaip chorų dirigentą (čia nekalbama apie jo koncertų lankytojus, kurių buvo keliariopai daugiau). Pats būdamas dainininkas, Vl. Baltrušaitis siekė aukštesnės chorinio dainavimo kultūros, sugebėdavo išlyginti choro balsų skambesį, atrasdavo ir savaimingų kūrinių interpretacijų. Čia bus minimi tik ryškesni chorai, kurių vadovas buvo Vl. Baltrušaitis: 1938-40 Kauno Jėzuitų bažnyčios choro dirigentas, 1939-40 Vytauto D. universiteto studentų ateitininkų choro vadovas, 1945-46 Tuebingeno lietuvių choro ir vyrų balsų okteto vadovas, 1951-1953 St. Šimkaus vardo choro dirigentas Los Anželese, Ca., 1954-58 minėto Vyčio choro vadovas Chicagoje, 1958-1966 vargoninkavo Brooklyne, N. Y., vadovavo Apreiškimo parapijos chorui; čia jis suorganizavo vyrų chorą Perkūną, kuris iki šiol tebedainuoja; grįžęs su šeima Chicagoje, nuo 1967 m. iki mirties vargoninkavo ir vadovavo Mar-

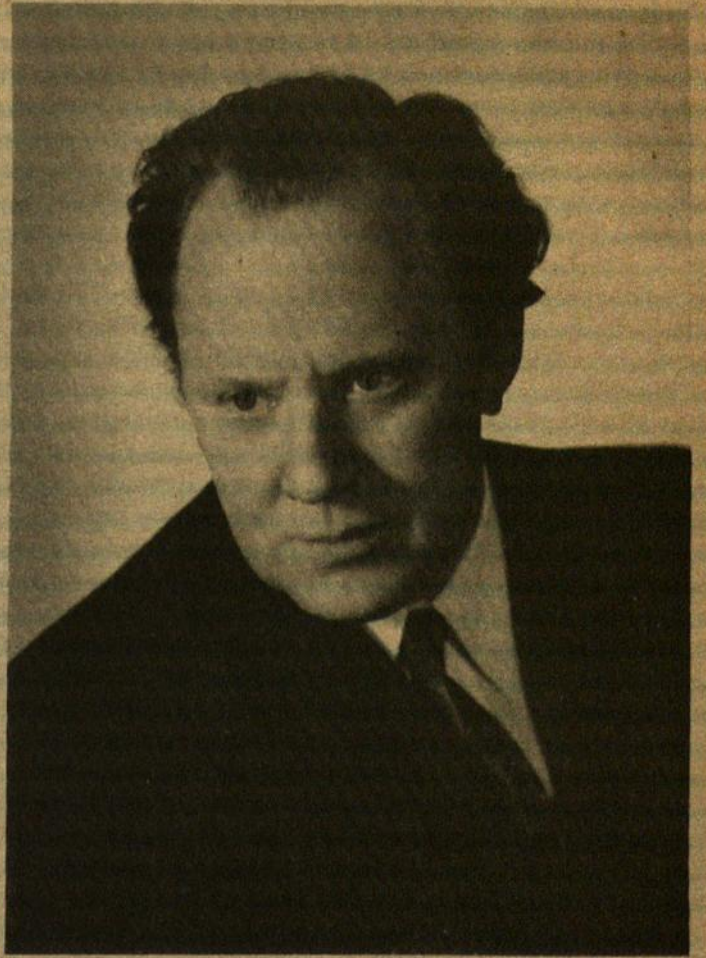
quette Parko lietuvių parapijos chorui, rengusiam bažnytinės ir pasaulietinės muzikos koncertus, susilaukusiam gyvo atgarsio visuomenėje.

Velionis Vl. Baltrušaitis buvo karšto ir staigaus būdo vyras, kartais dėl menko dalyko galėdams liepsnoti. Drauge jis buvo labai jautrus ir tauriai bičiuliškas žmogus. Tai buvo asmenybė, kuria galėjai pasitikėti įvairiose gyvenimo sąvartose. Prasidėjus vokiečių-rusų karui 1941 m. birželio 21 d., rusams dar besitraukiant iš Kauno, Vladiui parūpo, kaip mudu su žmona laikomės, ar iš viso dar laikomės (jis žinojo, kad aš buvau patekęs į Maskvos "rabinų" nemalonę), tai jis patraukė Donelaičio gatvę mus aplankyti. Beabėgę rusai pradėjo jį šaudyti, netoliese nuo mūsų jis įbėgo į mūrinių namų kiemą ir ten slėpėsi, kol šaudytojai pabėgo. Toks nekantrus (gera prasme) ir drąsus vyras buvo Vladas Baltrušaitis.

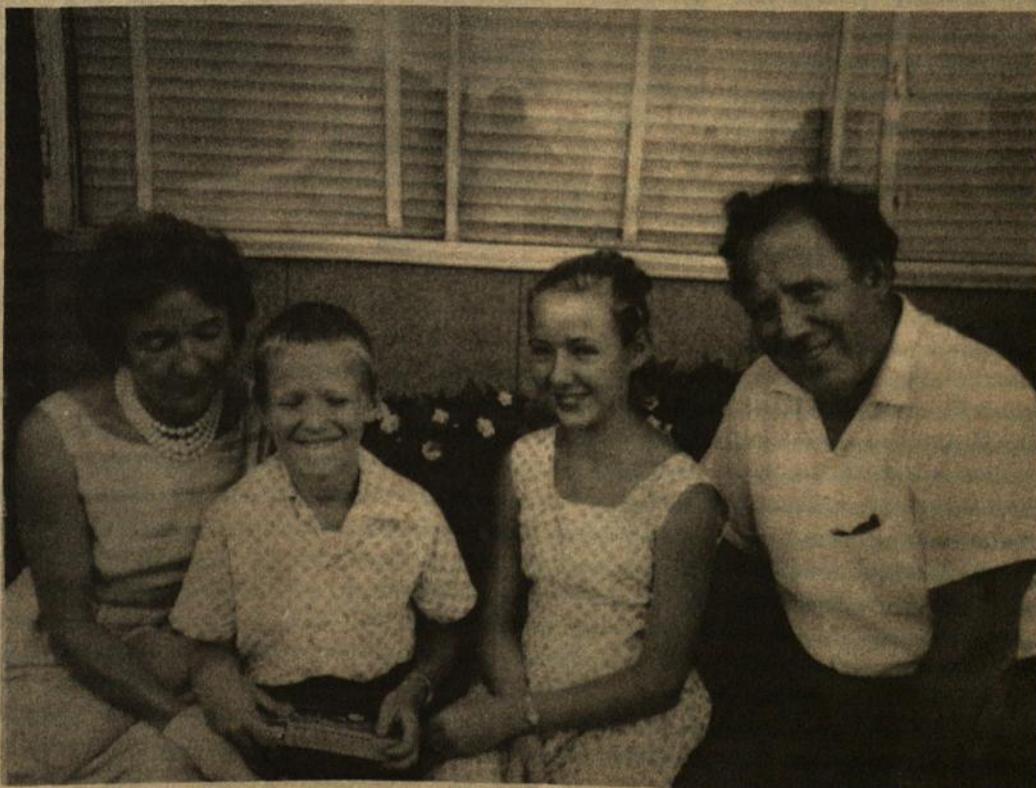
Velionio žmona L. Baltrušaitienė, duktė Karilė ir sūnus Putinas vyro ir tėvo negali pamiršti. Jie leidina ar greit išleisdina Vl. Baltrušaičio įdainavimų plokštelę. Tikėkim, kad įrašų atranka bus rūpestinga ir vertinga, kad tai bus paminklas, kokį artimieji šiose sąlygose gali mirusiam pastatyti.

Nors kartais ir labai gūdu be Tavo, ilsėkis amžinojo ramybės, brangus Vladi!..

WANTED EXPERIENCED GLASS GLAZIERS
Experienced in all phases of glass installation. Particularly in auto glass installation. For qualified person, \$400/week to start, plus medical. Call ATLANTA, GA 404-6332589 (32-41)

Vladas Baltrušaitis (1912-1975)

Vlodo Baltrušaičio šeima 1965 metais. Iš kairės: žmona Elena, sūnus Putinas, duktė Karilė ir pats Vladas Baltrušaitis.

Rinkimus laimi ne vien pinigai...

Vytautas Abraitis

Vadovaudamasis p. Jono Daugėlos nuomone, kad vieša kultūringa diskusija laikraščio skaitytojų pasigendama, leidžiu sau pasisakyti ir dėl jo Dirvoje (1985 m. liepos mėn. 25 d. nr. 29) išspausdintų minčių apie mano pastabas dėl jo straipsnio Drauge "Mes Respublikonai ar Demokratai"?

Napoleonas tvirtino, kad karui laimėti reikia tik trijų pagrindinių dalykų: "pinigų, pinigų, pinigų". Atrodo, kad p. Daugėla yra tos nuomonės, kad ir politiniams rinkimams Amerikoje laimėti, ypač prezidentiniuose rinkimuose, pinigai dažniausia nulemia rinkimų rezultatus. Kaip pavyzdį savo nuomonei paremti, jis rašo, kad "Niekas neabejoja (mano pabr.), kad paskutiniuose prezidentiniuose rinkimuose senatoriai Glenn ir Hollings buvo daug stipresni ir geresni kandidatai už Mondale. Bet jie jau pačioje pradžioje pirminių rinkimų turėjo iškristi dėl tos vienos priežasties — neturėjo pakankamai pinigų." (man pabr.). Kiek tai liečia ankstyvą senatorių Glenn ir Hollings iškritimą iš pretenduojančių būti nominuotais Demokratų partijos kandidatais į prezidentus, tai, mano nuomone, faktina istorija veda prie mano nuomonės išvadų, kad ne vien pinigai nulemia rinkimų rezultatus. Juodu buvo asmeniškai turtingiausi iš visų pretenduojančių į

nominacijas. Jie anksti krito pirminiuose valstijų rinkimuose, kurie nereikalauja tų milijoninių spaudos, radijo ir televizijos išlaidų, apie kurias kalba p. Daugėla, ne dėl pinigų trūkumo, o dėl to, kad po visos eilės viešų televizijos debatų, jie tuose rinkimuose net savo valstijose negavo balsuotojų daugumos, nekalbant apie kitas valstijas. Taigi, suabejojo jų pranašumu dauguma jų pačių valstijų partijos balsuotojų.

Iš antros pusės, pretendentai sen. G. Hart ir rev. J. Jackson, būdami, turbūt, "biedniausi" iš visų kitų pretenduojančių, tuose rinkimuose laimėjo kai kuriose valstijose daugumą, o kur nelaimėjo, tai visur balsų skaičiumi pralenkė sen. Glenn ir sen. Hollings. Ir tokiu būdu jie sugebėjo, be didelių pinigų pirminiuose rinkimuose išsilaikyti be maž iki Demokratų konvencijos.

Jei mes priimame p. Daugėlos užtikrinimą, kad paskutiniu laiku dažniausia pinigai lemia kandidatų parinkimą ir rinkimų rezultatus Amerikoje, tai Amerika nėra jau, kaip prof. M. Roemeris mus mokė, klasiška prezidentinio režimo pecunokratija, o gal dar blogiau, klasiška prezidentinio režimo aristokratija.

Neneigiau ir dabar neneigiu pinigų reikšmės Amerikos politiniuose rinkimuose. Yra tiesa, kad "poli-

kai, partijų vadovybės ir politinių mokslų žinovai — akademikai" svarsto, dėka Amerikos per ilgų rinkimų kampanijų tų milijoninių išlaidų tikslingumą. Išlaidos, kurių didžiuma apmokama iš valstybės išdo. Kitų kraštų demokratijos rodo, kad ir žymiai trumpesnės rinkiminės kompanijos yra sėkmingos. Būdamas trumpesnės jų ir išlaidos mažesnės.

Neesu ir nebuvau priešingas, kad mūsų jaunimas įsiveltų į Amerikos politinius sukurius per bendrinis Amerikos politinių partijų mažuosius narvelius, kopdami aukštyn. Visa bėda, kad tas kelias reikalaus 2-3 kartų jaunimo, kol jie galės atsiekti per tas partijas didesnio vaidmens. O per tą laiką neabejotinai iškilis ir klausimas, ar tie aukštyn pakopę politikai norės rizikuoti savo karjeras patenkinti interesus mažo, arba net bereikšmio, lietuviško užnugario labui?

Ponas Daugėla galvoja, kad "mūsų tautinės, nei demokratų nei respublikonų, organizacijos plačiau durų mūsų jauniems politikams neatvers". Tai gal ir tiesa. Bet gi, faktas lieka faktas, kad tiek a. a. Olis, tiek pp. V. Adamkus ir J. Talandis rinkimuose į Chicago Metropolitan Sanitary District patikėtinius ėjo jau kaip Respublikonų partijos nominuoti kandidatai. Ne taip jau svarbu kaip jie tų nominacijų pasiekė, bet gi jie visi dalyvavo kaip tik tuose etniniuose susibūrimuose ir p. Talandis ir dabar, tiek Lietuvių Respublikonų Federacijoje vaidina svarų vaidmenį, tiek pat ir visų etninių respublikonų grupių sąryšyje Washington. Manau, kad juodu yra pakeliui į reikšmingą vaidmenį Amerikos politinėje arenoje, jei tik panorės ir sugebės suorganizuoti reikalingus balsus ne vien lietuvių, bet ir kitų, kad būtų išrinktiems į tuos postus, į kuriuos jie turi aspiracijų.

Nežinau, kuriuo patyrimu vadovaudamasis p. Daugėla užtikrina, kad mūsų jaunieji politikai gali išplaukti į platesnius politiškus vandenis tik eidami tiesioginiai į tų partijų sukurius, o ne per etninių partijų klubus, kurie "didesnio vaidmens nevaicino ir ateityje nevaicins". Žinoma, tai yra visiškai aprioriškas ir pilnai pesimistiškas spėjimas. Su tokiu pat pasisekimu galima būtų tvirtinti, kad ir mūsų visa eilė kitų Amerikoje sukurtų didesnių, ar mažesnių, organizacijų nesuvaicino ir nesuva-

dins jokie didesnio vaidmens. Bet mes visvien joms priklausom, jose dirbame, joms aukojam ir aukojamės. Būdamas nepataisomu optimistu ir aš norėčiau padaryti tik vieną spėliojimą. Jei mes ta senesnioji karta tiek aktyviai darbuotumės Amerikos politinio-

se verpetuose per tų partijų etnines grupes, kiek mes giriamės mūsų mūsų pačių tarpe apie nuveiktus darbus, arba eikvojame energiją kitus peikdami, tai mes turėtume ir žymiai daugiau įtakos į Amerikos politinį gyvenimą.

Los Angeles ir apylinkės tautininkų veikėjai, viso apie 100 asmenų, per Petrines buvo susirinkę į ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirmininkės Rūtos ir jos vyro Petro Sakų sodybą pasveikinti varduvininką. Nuotraukoje, Rūta ir Petras Sakai kviečia svečius vaišintis. Iš kairės: J. Dovydaitienė, inž. A. Mažeika, Rūta ir Petras Sakai.

Visos nuotraukos Vl. Gilio

Vyrų "draugija" pobūvyje... Iš kairės: inž. A. Mažeika, Ed. Balceris, J. Petronis, H. Butkus, Br. Dūda, Pr. Skirmantas, L. Dovydaitis ir L. Reivydas.

Vladas Gily tarp gražių moterų... R. Alseikaitė, Vl. Gily, D. Alseikienė, E. Pažiūrienė ir J. Petronienė.

E. Šišas, arch. E. Arbas, P. Maželis, J. Šišienė, inž. A. Mažeika, Alė Rūta-Arbienė ir H. Butkus.

Prie ledų statinaitės... R. Sakienė, Pr. Dovydaitis, Vl. Šimoliūnas ir O. Dovydaitienė.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ S-GA organizuoja

Kelionę laivu KARIBŲ JŪROJE

Kviečiame ALT Sajungos narius, jų draugus ir visus lietuvius pasinaudoti šia puikia proga kartu praleisti žiemos atostogas Karibų jūroje, plaukiant S. S. NORWAY laivu iš Miami, Floridos.

Data: 1986 m. sausio mėn. 11 — 18 dienomis

LAIVAS: NORWEGIAN CARIBBEAN LINE — S. S. NORWAY

SUSTOJIMAI: ST. THOMAS, VIRGIN ISLANDS, NASSAU, BAHAMAS ir GREAT STIRRUP CAY — privati sala

KAINOS:	iš Chicagos/N. Y.	Los Angeles	Miami
"inside cabin"	\$1273.00	\$1312.00	\$1078.00
"superior inside cabin"	1313.00	1353.00	1111.75
"outside cabin"	1413.00	1456.00	1196.00

Visos nurodytos kainos yra vienam asmeniui, keliaujant po du asmenis kabinoje. Į kainą įsiskaito: lėktuvo kelionė iš Chicagos, New Yorko ar Los Angeles, kelionė laivu, visas maistas laive, ir nesuskaitomos programos ir užsiėmimai laive!

Registruokitės iki rugsėjo mėn. 7 d. (vietų skaičius labai ribotas).

Dėl tolimesnės informacijos, galima kreiptis į vid. Jonušienę, AMBER TRAVEL SERVICE, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Ill. 60463. Tel. (312) 448-7420.

Pokalbis su sukaktuvininku kun. dr. K. Trimaku

"Žurnalistika ir psichologija man yra keliai su žmonėmis būti..."

Vyt. Alantas

Kęstutis Trimakas, Ph. D. STL, mini 25 m. kuni-gystės sukaktį. Jis yra psichologijos mokslo daktaras, patriotas lietuvis, iškilus žurnalistas, jaunimo auklėtojas bei pamokslininkas ir apamai susidaręs vardą kaip kultūrininkas. Kurį laiką jis redagavo žurnalą "Laiškai Lietuviams", ilgai buvo katalikų jaunimo men-raščio "Ateitis" redaktorius ir dabar redaguoja "Aidų" žurnalo skyrių: "Iš minties ir gyvenimo". Matome, kad didžioji ligšiolinės jo veiklos dalis yra susijusi su spauda. Tad nuo žurnalistikos ir pradėdama šį pokalbį.

— Pats turi daktaro laipsnį iš psichologijos. Atrodo lyg ir buvai pasinėšęs į mokslinę karjerą. Sakyk, kaip įklimpai į žurnalistikos pinkles? Ne mane vieną nustebino paties sugebėjimai toje srityje. Pvz., pradėjęs redaguoti "Ateitį" padarei iš nuobodoko užsi-konservavusio leidinio, gyvą, veržlų, moderniai laužomą, iliustruotą žurnalą, malonų pasklaidyti ir "pasmagurianti" jo turiniu. Ypatingai krito akysna redaktoriaus iniciatyva pritraukti jaunų bendradarbių.

— Pagal mano asmeninę perspektyvą, psichologija ne taip jau labai skiriasi nuo žurnalistikos: žurnalistikoje yra psichologijos ir psichologijoje gali būti žurnalistikos. Man ne tiek svarbu darbų žvilgsnis, rėmai ar jų padargai, kiek jų srityse liečiamieji dalykai. Ir vienur, ir kitur liečiami yra žmonės. O žmonių gyvenimas verda, kunkuliuoja problemomis. Ir psichologo, ir žurnalistu uždavinys — žmones, jų temas bei problemas aptarti ir "įsivėlus" spręsti. Pačiam "įsivėlus" lengviau ir kitus į talką "įvėlti".

Tačiau mano gyvenime svarbiausia yra noras — pašaukimas būti žmogum-aukotoju-skelbėju Kristaus įtakoj — su Tuo, labiausiai į žmonių gyvenimą įsigilinusiuoju. Žurnalistika ir psichologija man yra keliai su žmonėmis, tautiečiais, jaunimu būti, į jų reikalus įsigilinti bei jų rūpesčiais dalintis.

— Sakyk, ką galvoji apie spaudos bendradarbių prieauglį? Ar galime tikėtis, kad jų dar kurį laiką nepri-trūksime?

— Šios yra sąlygos jaunų spaudos bendradarbių prieaugliui: 1. galimybės, 2. motyvavimas ir 3. sugebėjimas. Pirma, galimybės,

t. y. palankios progos mūsų jaunimui spaudoje pasireikšti; dažniausia jas sukuria vyresnieji, retkarčiais jaunimas. Antra, motyvavimas, t. y. jaunime noro su-kėlimas ir palaikymas rašyti. Trečia, sugebėjimas, t. y. mokėjimas lietuviškai išsireikšti raštu. Kuo toliau, tuo daugiau sunkumų sudaro ši trečioji sąlyga. Pagal Pasaulio lietuvių jaunimo anketas, 1972 m. 62%, o 1983 m. jau 71% anketą užpildžiusiojo jaunimo sakėsi, kad jiems lengviau rašyti ne lietuvių, bet gyvenamojo krašto kalba. Kitakalbė aplinkoj esant, jaunimui reikia dėti dideles pastangas tėvų ir lituanistinės mokyklos pagalba išmokyti pakankamai gerai lietuviškai rašyti.

— Ar amerikoniška hėdonistinė aplinka neprisideda prie lietuvių jaunimo tautinio ir religinio jausmo menkėjimo?

— Religijai ir tautos gerovei reikia dėmesio, laiko ir pastangų — kaip tik tų brangenbių, kurias hėdonistinė malonumų medžioklė išsekdina, išieškoja. Daugeliui, ypač jaunimo tarpe, lengviau plaukti malonumuose pasroviui. Tačiau kai kada kai kurie iš jaunimo tarpo savo pasišventimu nuste-bina.

— Atrodo kad lygiai su žurnalistika pats dirbai ir mokslinį darbą. Sveiko iniciatyva sugalvota išeivijos tautinės sąmonės "laipsniui" nustatyti pasaulinė anketa yra naujas sumanymas, galintis duoti sugesti-jų kovai su nutautėjimu ir apamai mesti šviesos pluoštą į ateities išeivijos išsilaikymo amžių. Gal ji prisidėtų ir prie lietuvių būdo nuodugnesnio pažinimo? Ką iš tikrųjų ta anketa norima pasiekti?

— Kaip asmuo, taip ir visuomenė turi gerokai subręsti, kad stengtųsi save ir savo padėtį ne apgrai-bom, bet tiksliai aptarti. Sumaniai paruošta, planin-gai išplatinta bei tiksliai užpildyta mokslinė anke-ta yra vienas geriausių būdų pateikti duomenis visuomeninei padėčiai nusta-tyti. Ar mūsų išeivija yra pakankamai subrendus to-kiam savęs pažinimui, galutinai parodys tikslus at-siliepimas į šią anketą. Ja yra siekiama sužinoti apie už Lietuvos ribų esančiųjų lietuvių kilmės žmonių tau-tinę sąmonę bei jos apraiškas gyvenamojo krašto kon-tekste. Parodydama mūsų išeivijos silpnąsias ir stip-riąsias puses, ji sugestijo-

nuos, kaip tautinę sąmonę kitakalbiuose kraštuose iš-laikyti bei ugdyti. Nors an-keta nėra specialiai sufor-muluota pažinti lietuvių bū-đui, pateikdama duomenų apie lietuvių kilmės žmones už tėvynės ribų, galės ne-maža paliudyti apie lietuvių tautinį patvarumą. Vienaip ar kitaip šios anketos re-zultatai turėtų rasti vietos mūsų tautos išeivijos isto-rijoj. (Maža pastaba: aš nesu šios anketos idėjos su-manytojas, bet, šalia kitų, pagrindinis jos suformuo-tojas bei įgyvendintojas).

— Lietuvos pagrindinėje spaudoje keliama mintis, kad, kovojant su okupacija, reikia remtis ne tik kata-likų, bet ir antikinės Lietuvos pasaulėžiūra. At-seit, lyg ir būtų atsiradus šalia katalikiškos ir tautinė srovė. Ar, turint galvoje kovą su okupantais, toks ideologinis "skaldymasis" sveikam priimtinas?

— Kovoj už Lietuvos laisvę pirmiausia tenka ne "kelti mintis", bet ant tė-vynės laisvės aukuro dėti brangiai kainuojančias au-kas. Katalikybės-lietuviybės derinio vedini V. Petkus, N. Sadūnaitė, kun. A. Svarinskas, J. Sasnauskas, R. Gri-gas, kun. S. Tamkevičius, B. Gajauskas ir kiti apšėiai tokias aukas sudėjo. Dar neteko sužinoti nei apie vie-ną, kuris panašią auką ant tėvynės aukuro būtų sudė-jęs "antikinės Lietuvos pa-saulėžiūros" vedinas. Kai panašias aukas sudės, pati gyva tauta pripažins vietą jiems ir jų motyvuojamai pasaulėžiūrai.

— Ar, ryšium su ketini-mu minėti Vilniaus krikštą, sveikam neateina gal-von mintis, jog mes dar ne-sam pakankamai subrendę tautiškai, kad galėtum su-siorientuoti kur iš tikrųjų slypi mūsų labas ir garbė?

— "Minint menamą mi-nėjimą, viskas virsta į ste-nėjimą..." Taip atsitinka bergždžiai paskendant pra-eity. Minėjimai tiek vertin-gi, kiek jie įkvepia mus ge-rinti dabartį. O gerinti da-darbį susiorientuojant "kur mūsų labas ir garbė", reikia

Sukaktuvininkas kun. dr. Kęstutis Trimakas, S. J.

subręsti krikščioniškai net labiau negu tautiškai.

Žinoma, istoriškai yra daug daugiau pagrindo pa-brėžti Mindaugo krikštą, bet negalima paneigti, kad Jogailos ir Vytauto krikš-tas eventualiai prisidėjo prie lietuvių sukrikščionini-mo. Be abejo, religinės lais-vės eroje mūsų galvosena yra nepriimtinas "cujus re-gio ejus religio" principas: panašiai nepriimtinas su tuo krikštu situaciniai, bet ne esminiai susirišęs Lietu-vos jaunimas su Lenkija. Bet vieną istorijos įvykį pritariančiai minint, nebū-tinai pritariančiai minimas kitas, taip pvz. minėdami Mindaugo pasiektą Lietuvos suvienijimą, mes pritarian-čiai neminime Mindaugo vykdyto mažesniųjų kuni-gaikščių teisių pažeidimo. Šiame gi minėjime atsiribo-jant nuo Jogailos klaidos, pabrėžiant krikščionybės atsinaujinimo (kas šio mi-nėjimo rengėjų planuose yra), bus teigiamai pavei-kiama dabartis ir tam tik-ra prasme taisoma Jogailos klaida.

— Į kokį darbą ketini daugiau kreipti dėmesio ateityje: mokslininko, pa-mokslininko, žurnalistu ir kokį kitą? Gal jau esi pra-dėjęs kokį didesnį mokslinį darbą?

— Svarbiausias mano už-davinys — prieš 25 m. apsi-

imtą aukotojo-skelbėjo dar-bą kuo geriau atlikti. Psi-chologija ir žurnalistika ta-me darbe man padeda. Per toli nesidairau: prieš akis ir čia pat rankose — Pasau-lio lietuvių anketa.

★

Sukaktuvininkas gimė 1930 m. Baigė gimnaziją Muenchene 1948 m., įšven-tintas kunigu 1960 m. Dok-torata įsigijo Loyola uni-versitete 1972 m. Chicagoje. Dirba kaip klinikinis psi-chologas Hines veteranų ligoninėje ir yra klinikinis asistentas profesorius Lo-yola universitete Chicagoje. Be to jis yra psichologi-jos skyriaus vedėjas Litua-nistikos Institute. Priklau-so Amerikos Psichologų Są-jungai, Eksperimentinės ir Klinikinės Hipnozės Sąjun-gai, Illinojaus Grupinės Psichoterapijos Draugijai ir kt. profesinėms organizaci-joms. Nuo 1982 m. kiekvie-noj "Who is Who in the Midwest" laidoj yra spaus-dinama jo pavardė bei bio-grafinės žinios.

FAMILY PRACTICE AT ITS BEST

Family physician needed for Western Kentucky. A unique blend of urban lifestyle with the advantages of rural medicine. Located in a pleasant and supportive community surrounded by farming, nature, and outdoor sports. Practice first rate family medicine as part of a large multi-specialty clinic closely affiliated with an outstanding modern 400 plus bed hospital. A guaranteed competitive salary, profit sharing plan and generous fringe benefits. Early participation in the primary incentive based income program. Partnership in two years. Contact: Robert Slaton, Trover Clinic, Madisonville, Ky. 42431. (27-33)

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

■ laiškai Dirvai

PASKELBTA NETEISINGA ŽINIA

Antanas Juodvalkis "Dirvoje", liepos mėn. 18 dienos laidoje atspausdino gan platų reportažą apie mokytojos Alicijos Rugytės amžinybės iškeliavimą. Už jo tokį platų šios kultūrininkės veiklos aprašymą, jis būtų vertas padėkos, jei savo rašinyje nebūt parašęs gryną netiesą, apie švč. Marijos Gimimo, Marquette Parke, kleboną.

Mes kunigai, artimi klebono bendradarbiai, manome, kad A. Juodvalkis paskelbta neteisinga kleboną kaltinanti žinia, reikalinga kietos reakcijos.

Jis rašė: "Likimo ironija. Uoli katalikė ir katalikiškų organizacijų aktyvi dalyvė, per 35 metus parapijos narė. Paskutiniui patarnavimui klebono buvo nepriimta ir giminės buvo priversti ieškoti vietos kitoje bažnyčioje".

Tai, ką jis čia parašė yra gryna netiesa. Ir sunku suprasti, kodėl jis ėmėsi klebono adresu rašyti tokią užgaulią netiesą?

Ir kaip gi, klebonas galėjo velionės nepriimti ir atsakyti jai paskutinį patarnavimą, jei prie jo niekas nesikreipė ir niekas jo neprašė tokio patarnavimo atlikti? Iki šiol, tokio fakto nebuvo, kad klebonas būtų mirusiam lietuviui katalikui atsakęs šioje bažnyčioje atlikti paskutinį patarnavimą net ir ne parapijei.

Tad, kokiais A. Juodvalkis šaltiniais pasirėmęs, parašė šią taip užgaulią netiesą? Iš viso, keista, kad jis rašydamas tokią netiesą, nerado reikalo pasiteirauti, jei jau asmeniškai, tai bent, telefonu, pas kleboną ar bet kurį jo bendradarbį kunigą, kaip paprastai, daro spaudos bendradarbiai ar toks A. Rugytės atžvilgiu faktas yra tikras.

Be to šia proga tenka priminti, kad kiekvienas mirusis gali laidotis iš bet kurios bažnyčios. Tam klebono leidimo nereikia. Tad,

nežinia dėl kokių išskaičiavimų Alicijos Rugytės giminės ją pašarvojo Jaunimo Centro salėje ir iš ten ją nugabeno į artimiausią lietuviškos parapijos bažnyčią atlikti jai paskutinį patarnavimą.

Mes tikime, kad Antanas Juodvalkis paskelbęs Dirvoje tokią neteisingą, kleboną kaltinančią žinią artimiausiu laiku atšauks.

Kun. V. Mikolaitis
Kun. R. Saudis
Kan. V. Zakarauskas

ANT LAUŽO...

Jei tebesiaustų inkvizicija, tai tas nenaudėlis Antanas Juodvalkis, jau būtų sučiurškintas ant laužo. Tokios mintys kyla, paskaičius švč. M. Marijos Gimimo parapijos trijų kunigų pasirašytą laišką.

Užuot ieškojus priekabių prie Alicijos Rugytės laidotuvių aprašymo (Dirva Nr. 28 — 1985. VII. 18 d.), geriau būtų paaiškinti priežastis, dėl kurių nebuvo suteiktas paskutinis patarnavimas savoje parapijos bažnyčioje.

Informaciją suteikė Alicijos Rugytės sesers sūnus dr. Jonas Račkauskas, tvarkęs laidotuves ir kalbėjęs su laiška pasirašiusiais kunigais, nes klebono tuo metu nebuvo. Nesutarus dėl laidojimo tvarkos, kun. V. Mikolaitis, klebono vardu, davė leidimą laidoti iš Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios.

Argi klebono vardu kalbėjusis kun. V. Mikolaitis, tuo laiku nėjo klebono pareigų? Aš nepaminėjau pavardės, tad kur čia yra netiesa?

Manau, kad kleboną pavaduojąs kunigas, šiuo atveju laiška pasirašęs kun. V. Mikolaitis, parvykusį kleboną painformavo apie įvykį, bet nutarimas nebuvo pakeistas.

Taigi, laiška pasirašiusieji kunigai dalyvavo pokalbyje, darė nutarimus klebono vardu, o laiške kalba, kad nieko nežinojo ir į juos

Vysk. Vincentas Brizgys, apsuptas dalies kunigų, suteikia a. a. Alicijai Rugytei paskutinį palaiminimą.

nesikreipė. Ar čia yra tiesa?

Rašiau tiesą, nes A. Rugytei paskutinis patarnavimas buvo suteiktas Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Brighton Parke, ko nepaneigia ir laiška pasirašiusieji kunigai.

Marquette Parko didžioji dalis lietuvių - parapijiečių buvo labai nustebe ir net pasipyktinge tokiu švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonijos nutarimu, nes A. Rugytė buvo visiems žinoma, kaip uoli katalikė, nuolatine šios bažnyčios lankytoja.

Nedera pasirašiusiems kunigams teigti, kad laidotis galima be jokio leidimo bet kurioje bažnyčioje, nes A. Rugytės atveju, buvo reikalingas savo parapijos leidimas ir jį suteikė kun. V. Mikolaitis klebono vardu.

Nepatiko švč. M. Marijos Gimimo klebonijos kunigams ir A. Rugytės pašarvojimo vieta — Jaunimo centro salėje. Erdvi jaunimo centro salė buvo pasirinkta, kad sutalpintu gausius lankytojus. Iš čia A. Rugytės karstas buvo palaidotas (ne nugabentas, kaip laiške rašoma) į Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje vysk. V. Brizgys, asistuojamas 12 kunigų, atlaikė pamaldas.

Nematau čia klebonui jokio įžeidimo, ką bando įžūrėti advokataujantieji kunigai, net nesiteikę paaiškinti, kodėl Alicijai Rugytei buvo atsisakyta suteikti paskutinį patarnavimą iš savo švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios. Visą reikalą gerai žinojo laiška pasirašiusieji kunigai, savo parašais bandę pridengti laiške skelbiamą netiesą.

Abi parapijos, esančios Marquette Parke ir Brighton Parke, priklauso tai pačiai arkivyskupijai, bet klebonai tvarkosi savaip. Ar Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas, leidęs pasinaudoti bažnyčia, kurioje buvo suteikta A. Rugytei paskutinis patarnavimas,

nusikalto vyskupijos nuostatams? Ar gal Marquette Parko klebonija tvarkosi pagal savo nusiteikimą?

Daugiau krikščioniškos ir artimo meilės savo parapijiečiams.

A. Juodvalkis

PAREISKIMAS

Daugelis Chicagoje mane klausė, kodėl a. a. Alicija Rugytė nebuvo laidojama iš švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios, kuriai ji priklausė. Gandai sklido, kad klebonas, kun. Antanas Zakarauskas neįsileido A. Rugytės į Marquette Parke esančią bažnyčią, todėl šeima turėjo laidoti iš Nekalto Prasidėjimo bažnyčios, Brighton Parke, kur klebonauja prel. D. Mozeris.

Atvirai kalbant, bent 95% yra tikra teisybė. Toliau nurodysiu faktus, kurie nušviečia aplinkybes, kodėl A. Rugytė nebuvo laidojama iš savo parapijos švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios.

Prieš 6 mėnesius mirus mano motinai, šeimos draugas vysk. Vincentas Brizgys sutiko atnašauti laidotuvių mišias. Mano pusbrolis kun. Duoba, MIC, ir mano žmonos dėdė bei geras šeimos draugas kun. Juozas Juozevičius norėjo koncelebruoti kartu su vyskupu laidotuvių mišias, bet klebonas kun. Antanas Zakarauskas griežtai uždraudė ir neleido koncelebracijos. Vyskupui laikant mišias, abu minėti kunigai pasiliko presbiterijoje stebėtojais ir prie altoriaus neleido, nes klebonas kun. Antanas Zakarauskas ir kan. Vaclovas Zakarauskas stovėjo zakristijos tarpduryje ir prižiūrėjo, kad nebūtų koncelebracijos. Kai kun. Duoba, MIC, išėjo skaityti skaitymus, klebonas padarė jam šį priekaištą: "Jei vyskupas laiko šv. mišias, jis turi pats viską atlikti. Kaip tu drįsti skaityti skaitymus mano bažnyčioje". Visos mišios buvo be tinkamos pagarbos vys-

kupui.

Vis dėl to, vyskupas lieka vyskupu ir jam turėtų būti teikiama tinkama pagarba ir kunigų pagalba.

Kai Alicija Rugytė mirė šeima buvo tikra, kad ją laidosime iš jos parapijos (M. Marijos Gimimo) bažnyčios, bet iš mano motinos laidotuvių patirties žinojome, kad koncelebracinių mišių klebonas neleidžia, o Alicija Rugytė buvo neeilinis žmogus, bet "Lietuvių tautos vaidilutė", visų gerbiama ir mylima. Šeima apsisprendė laidoti su tinkama pagarba, dalyvaudant vyskupui ir jos draugams kunigams.

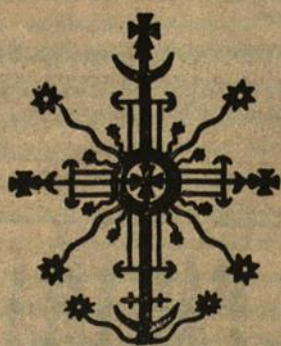
Nuėjus į kleboniją, radau kan. Vaclovą Zakarauską ir jį paprašiau leidimo A. Rugytę laidoti iš Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios, nes norėjome koncelebracinių mišių, kurių neleidžia M. Marijos Gimimo parapijos klebonas. Kan. V. Zakarauskas pasiskakė A. Rugytę pažįstas 50 metų ir ją vertinąs, bet prašomo leidimo negalys duoti. Pakviestas kun. Vito Mikolaitis man aiškiai pasakė, kad klebonas neleidžia koncelebruotų mišių ir duoda leidimą A. Rugytei laidoti iš kitos parapijos bažnyčios, nes jei bus leidžiama Rugytei koncelebruotos mišios, tai galės užsinerėti ir kiti parapijiečiai.

Padėkojęs kan. V. Zakarauskui ir kun. V. Mikolaičiui už duotą leidimą, pakviečiau atsilankyti į A. Rugytės šermenis Jaunimo centre. Abu kunigai atsisakė, nes neturėsią laiko.

Velionę Aliciją Rugytę aplankė pora tūkstančių žmonių, o atsisveikinime dalyvavo 800. Vyskupas ir 12 kunigų koncelebravo šv. mišias, o jos parapijos kunigai "neturėjo laiko net atsisveikinti" su savo ilgamete parapijiete.

Lietuvių visuomenei atėjo laikas daugiau dėmesio skirti "MŪSŲ" kunigų ir klebonų elgesiui ir pradėti

(Nukelta į 9 psl.)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

VIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

(12)

Aleksandras Merkelis

Bėgant nuo bolševikinio teroro...

Įsiziėbė vilties kibirkstėlė

— Kur aš nukeliausiu, nakvynėlę gausiu? — dažnai skambėjo tremtiniui liaudies dainos žodžiai, artėjant prie Vokietijos sienos.

1945 m. pavasarį keliaujant Vokietijos plentais ir autostradomis šis klausimas buvo nebeaktualus. Gegužės — birželio mėnesio saulutė šildė, paplenčių miškeliai kvietė pavargusius keliauninkus poilsio. Jei saulutė buvo nebeaukštai, vokiškas kaimas ar miestelis dar toli, o kojos linko iš nuovargio, miškelis suteikė ir jaukią nakvynę. Naujieji vokiečių burgermeisteriai, JAV karinės valdžios įsakyti, negailėjo kelioms

dienoms išduoti ir pražgiuojantiems maisto kortelių.

Netolimoj praeity per daug jau visko buvo išskentėta, jog begalėtų gąsdinti nežinoma ateitis. Žmonės įprato gyventi tik ta diena. Šiurpių išgyvenimų ir klaikių įspūdžių gausumas atėmė iš žmogaus ir jėgas ir, pagaliau, norą rūpintis tuo, kas bus ryt ar poryt. Labai dažnai visas gyvenimas buvo sukaupytas į vienos dienos, ar net vienos akimirkos išlikimą. Tūkstančiai įvairių pavojų, ir mirtis taip dažnai žmogui žvelgė į akis, buvo jaučiamas net jos kvapą užgniaujas alsavimas, jog išlikti gyvam atrodė didžiausia žmogaus laimė, brangiausia pasaulio vertybė.

Dabar pavasario saulutės šildomam, švelnaus vėjelio gaivinamam, paukščių giesmių linksminamam, gausybės pravažiuojančių amerikoniškų auto mašinų sutinkamam ir palydimam, rodė, kad visi pavojai ir vargai liko užpakaly, o tas kelias, kuriuo keliaujama, veda į laimę.

— Na tai kas, kad vakare vos kojas galėjo pavilkti, o rytmetį atbudus vokiečio daržinėj jauties sustiręs. Buvo, brolau, juk daug blogiau.

Aišku, tokia kelionė ilgai tęstis negalėjo. Ir pasiekus didesnius miestus, dalis benamių keleivių ten susirasdavo laikinę prieglaudą.

Prie kareivinių, iš kurių neseniai plito vokiškas militarizmas, pavertęs milijonus žmonių vargšais benamiais, kabėjo didžiulės iškabos UNRRA Team DP Camp. Ten dažnai pasukdavo benamių vežimėliai ir dingdavo už vartų, prie kurių stovėjo amerikiečių sargybiniai. Tai išvietintųjų lageriai.

Juose knibždėjo tautų babilonas, kalbas beveik visomis Europos kalbomis. Tačiau daug kur vyravo rusai. Lagerių kiemose lauzai plėskėjo, ir prie jų virė ir kepė apskurę žmonės. Ant virvių kabėjo išdžiaustyti skudurai, primenant kad kadaise jie galėjo būti ir skalbiniai.

Apgriautų kareivinių patalpos buvo prigrūstos žmonių: senų, jaunų ir vaikų, vyrų ir moterų, sveikų ir paliegusių. Į tas patalpas jie sugūžėdavo tik nakčiai. Dienomis jie stumdėsi po kiemą, ar gatvėje prieš kareivinės, kur nuo ankstauro ryto ligi vėlaus vakaro virė mainų turgus. Daugiausia rusai mainė tabaką į maisto produktus su atėjusiais prie stovyklos vokiečiais į laikrodžius, padėvėtus rūbus ar aptavą.

Neretai rusas paėmęs iš vokiečio atneštą iškeistą į tabaką laikrodį įsidėdavo į kišenių, o vokiečiui, prašančiam tabokos ar cigarečių duodavo antausį. Tačiau vokiečiai labai buvo išsiilgę rūkalo ir per daug nekreipdami dėmesio į tokius incidentus, iškeitė į tabaką nemažai savo senų laikrodžių. Kiekvieno ruso svajonė buvo grįžti į tėvynę su laikrodžiu. Apsukresnieji ji įvairiomis priemonėmis įsigijo net po keletą: po rankinį laikrodį ant abiejų rankų ir kišeninį būtinai su grandinėle ant krūtinės.

Kadangi dviračiai ir motociklai buvo draudžiami išsivežti, tai išvyksta SSSR piliečiai stengėsi juos ant ko nors iškeisti su dar liekančiais.

Lietuvius lageriai baidė. Priverčiamųjų darbų lageriai, koncentracijos lageriai, fabriku lageriai, lietuviams jau buvo gerai pažįstami. Dabartiniai UNRRA lageriai, prigrūsti į savo kraštą repatrijuojamų

Sovietų Sąjungos ir kitų valstybių piliečių, lietuvių taip pat neviliojo. Labiausia buvo bijoma, kad į juos patekus, nebūtų verčiama grįžti į bolševikų okupuotą tėvynę. Kai kur lietuviams patekus į lagerius, tuojau savo globon juos imdavo rusai, ir reikėdavo nemažai pastangų iš jos išsisukti.

Iš pradžių ne visur UNRRA tarnautojai tesiorientavo, kas tie lietuviai ir kurios valstybės jie piliečiai. Lietuviai, kaip ir kiti pabaltiečiai, kai kur buvo traktuojami kaip Sovietų Sąjungos piliečiai. Tačiau greit šis dalykas buvo išaiškintas, ir lietuviai su latviais ir estais buvo skiriami į atskirą pabaltiečių, arba baltų, grupę.

Lietuviai gausiai į UNRRA lagerius pradėjo plaukti tik tuomet, kai, Sovietų Sąjungos piliečius išrepatrijavus, buvo pradėti steigti atskiri pabaltiečių lageriai. Tai buvo maždaug 1945 metų birželio mėnesio antrojo pusėj. Liepos ir rugpiučio mėnesiai lietuviai gausiausiai plaukė į UNRRA lagerius.

Pirmiausia juose prieglaudą rado lietuviai atsikėlę iš Sovietų Sąjungai perleistos Saksonijos vakarinės ir pietinės dalies ir Thueringijos. Paskiausiai į stovyklas kėles tie, kurie neblogo buvo įsikūrę privatiškai gyventi. Ligi 1945 m. rudens daugumas lietuvių tremtinių jau buvo susikėlę gyventi į UNRRA stovyklas.

UNRRA United Nations Relief and Rehabilitation Administration (Jungtinių Tautų Paramos ir Atstatymo Administracija) yra pasaulinė organizacija, sukurta 44 valstybių pastangomis. Jos užuomazga siekia 1940 m. rugpiučio mėnesį, kai tuometinis Didžiosios Britanijos ministeris pirmininkas V. Churchillis parlamente pareiškė, kad nacių galybės sutriuškিনimas Europai atnešias laisvę, taiką ir duoną.

Kad iš nacių vergijos išlaisvintajai Europai būtų

užtikrinta duona, Didžiosios Britanijos kvietimu 1941 m. rugsėjo 24 d. Londone susirinko sąjunginių valstybių atstovai, ir sudarė tarpsąjunginę komisiją pokariams reikalams tvarkyti. 1941 m. pabaigoje buvo sudaryta Viduriniams Rytams reikalingai pagalbai teikti ir jų pabėgėliams rūpinti organizacija MERRA. 1942 m. liepos mėnesį Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas F. D. Rooseveltas sukūrė įstaigą užjūrio kraštams paramai teikti ir jų atstatymui padėti — OFRRO. Be to, Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvo sudaryta eilė vyriausybinių komisijų studijuoti, kaip bus galima pokarinį gyvenimą ūkiškai atstatyti. Tuo metu visos nuo vidaus suvartojimo atliekamos prekės buvo parduodamos Tarptautiniam Aprūpinimo Fondui, kurį, reikalui esant, iš savo išteklių aprūpindavo ir kariuomenė. (Bus daugiau)

DIRVOS RĖMEJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

G. Gureckas, Palos Verdes	8.00
V. Miškinis, Cleveland	8.00
D. Krivickas, Glenn Dale	3.00
J. Miglinas, Chicago	13.00
R. Česonis, Marietta	10.00
M. Peckienė, Chicago	13.00
I. Vaitkus, Chicago	3.00
O. Mikulskienė, Bratenahl	5.00
M. Itomlenskis, Cleveland	3.00
J. Pakalnis, Grand Rapids	3.00
L. Norvaišas, Feasterville	3.00
A. Beresnevičius, Webster	10.00
P. J. Buchas, Oak Lawn	8.00
B. Stelmokaitis, Chicago	8.00
Kun. V. Kriščiūnėvičius, Southfield	3.00
A. Bliūdžius, Southfield	8.00
W. Žiedonis, Cleveland	3.00
Garbačiauskai	14.50
Vaitkai	7.25
A. Patamsis, Stoney Creek	1.25
B. Karkliū, Cleveland	3.00
V. Leigh, Rome	8.00
J. M. Orantas, Rosseville	10.00
K. Balčiūnas, Lemont	3.00
Daiva Kinnavy, Ravena	20.00
Dr. E. Keršulienė, El Paso	10.00
O. Adomavičienė, Winchester	3.00
J. Petružis, Milton	33.00
Br. Skardžiuvienė, Washington	13.00
V. Aleksandrūnas, Glendale	3.00
I. Straukas, Chicago	8.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Pabėgėlių kilnojimas Vokietijoje iš vienos stovyklos į kitą.

TAILOR BROOK'S BROTHERS

America's oldest and most distinguished men's clothing store invites applications for the positions of full and part time.

FITTER/TAILORS

5 years experience in tailoring is required. Excellent medical and dental benefits. Please call for appointment, 216-781-9800, ask for Luigi Varrasso, 1111 Superior Ave., Cleveland, Oh.

PLASTIC MOLD DESIGNERS AND DETAILERS

Immediate openings for well motivated individuals with a minimum of 7 years experience in detailing plastic mold components. Job offers excellent working conditions, challenge, growth, and competitive wages. Paid according to experience and skill. Applicants must offer precision and neatness in their work and appearance. Reply in confidence with resume and salary history to: CUSTOM MOLD DESIGN INC., 898 E. John Beers Rd., St. Joseph, Mich. 49085, 616-429-4829. EOE. (30-31)

A. A.

LEONUI HARTVIGUI

mirus, jo žmonai REGINAI, dukrai RIMAI,
sūnui LEONUI, seseriai ONAI RALIENEI
su šeima ir broliui JONUI mūsų giliausia
užuojauta

Irena ir Albertas
Sušinskai
Genė ir Juozas
Čyvai

A. A.

LEONUI HARTVIGUI

mirus, reiškiamo giliausią užuojautą jo sesu-
tei ONUTEI RALIENEI ir jos šeimai ir
kartu liūdime.

Elza ir Vytautas
Račkauskai
Roma ir Henrikas
Tatarūnai

A. A.

FELICIJAI ŠPOKIENEI

mirus, jos dukrą BIRUTĘ su vaikais ir vai-
kaičiais, sūnus — LIONGINĄ ir ALEK-
SANDRĄ su šeimomis, nuoširdžiai užjau-
čiame

Ona ir Antanas
Juodvalkiai

Rašytojui-pedagogui

A. A.

VINCUI RAMONUI

mirus, jo brolių KOSTĄ RAMANAUSKĄ ir
kitas gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kar-
tu liūdime

Algis, Cezaris ir Edas
Modestavičiai
su šeimomis

A. A.

Remembering one of the ranking men
of Lithuanian letters, my friend and col-
league,

VINCAS RAMONAS.

Milton Stark

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

DĖMESIO LIETUVIAMS.

Amerikos Lietuvių Tau-
tinės sąjungos valdyba or-
ganizuoja vienos savaitės
ekskursiją laivu po Karibų
jūrą.

Ekskursija įvyks 1986 m.
sausio 11-8 d. d., Norvegijos
Karibų linijos liuksusiniu
laivu S. S. NORWAY. Lai-
vas aplankys šias vietas:
St. Thomas, Virgin salas,
Nassau, Bahamas ir kt.
Kainos įvairuoja pagal ka-
binų vietą. Pav. iš Miami
nuo 1078 iki 1196 dol. vie-
nam asmeniui, dviejų vietų
kabinoje.

Registracija priimama
iki š. m. rugsėjo 7 dienos.
Norintieji praleisti vieną
savaitę atostogų liuksusi-
niame laive, prašome pa-
skubėti registruotis, nes
vietų skaičius ribotas.

Smulkesnę informaciją
teikia Vida Jonušienė, Am-
ber Travel service, 11745
Southwest Highway, Palos
Heights, Ill. 60463, telef.
(312) 448-7420.

**LB SOCIAL. REIKALŲ
TARYBA PERKA NAMUS**

LB socialinių reikalų ta-
rybos pirm. Danguolė Va-
lentinaitė plečia veiklą ir
užpildo namus, esančius
2711-15 W. 71st St., Chica-
go, Ill. Marquette Parke.
Apie tai painformavo š. m.
rugpiūčio 1 d. sušauktame
lietuvų visuomenės susi-
rinkime.

Namas yra dviejų aukš-
tų, Marquette Parko centre
ir vyresnio amžiaus žmo-
nėms lengvai pasiekiamas,
kaip ir dabartinė soc. rei-
kalų būstinė. Namas reika-
lingas pertvarkymo ir pri-
taikymo soc. reikalų tarny-
bai. Antrame aukšte numa-
toma įrengti kambariai 6
žmonėms gyventi. Kainuo-
tų apie 110,000 dol. Reika-
lingą kapitalą tikisi surink-
ti aukomis ar pasiskolinti.
Valdžios paramos namo pir-
kimui nesitiki gauti.

Soc. Reikalų tarybos pir-
mininkė D. Valentinaitė
Chicagos, ypač Marquette
Parko apylinkėje gyvenan-
tiems lietuviams yra suor-
ganizavusi nemokamą me-
dicinos ir kitą socialinį pa-
tarnavimą. Gauna nuolatinę
paramą iš miesto ir at-
sitiktinę — valstijos įstai-
gų. Nepateikė būsimų namų
administravimo ir išlaikymo
apskaičiavimų. Ar gau-
namos pajamos padengs
namo išlaikymo išlaidas,
šiandieną sunku pasakyti ir
iš kokių šaltinių būtų den-
giami nuostoliai, jei tokie
būtų.

Suprantama, jei namas
bus įsigytas iš surinktų au-
kų, tai jo išlaikymas žymiai
palengvės. Tikėkime, kad
lietuviai ir šį projektą pa-
rems ir palengvins vyres-

nio amžiaus žmonėms se-
natvės dienas.

Daugiau žinių pateiksi-
me, kai projektas įgaus
konkrečias formas, o dabar
belieka remti soc. reikalų
tarybos pastangas.

P. S. LB soc. reikalų ta-
rybos Chicagos skyrius lei-
džia mėnesinį biuletinį, ku-
riame skelbia visą informa-
ciją. Patartina šį biuletinį
užsisakyti. Metinė prenu-
merata 8 dol. Adresas:
2636 W. 71st St., Chicago,
Ill. 60629. Tel 312-476-2655.

**CHICAGOS
TAUTININKAI KVIEČIA
VISUS Į GAMTĄ**

Š. m. rugsėjo mėn. 2 die-
ną ALT S-gos Chicagos sky-
rius ruošia gegužinę Saint
Mary Seminary gražiame
ąžuolyne (ne prirūkytoje
salėje, kaip kad daug kas
tą reikšmingą gegužinės są-
soką suterlioją) — 1400
Main St., Lemont, Ill.

Kas norės, galės pamė-
ginti savo laimę, nes bus
vertingų dalykų. Be to, bus
galima ir skaniai pavalgyti,
užgeriant laipsniuotu elek-
syru.

Chicagiečiams į gegužinę
tik 18 mylių. Prie gero noro
būtų galima ir pėstute nu-
žingsniuoti.

Iš Marquette Parko patys
tiesiausi keliai yra du:

1. South-West Highway
(Columbus Ave.) ligi 83 ke-
lio, juo pasukti dešinėn ir

važiuoti ligi Archer Ave.,
ją skersai pervaziuoti ir
gražių kelių tiesiai įsti
į mišką. Už dviejų mylių,
kairėje, bus aiški iškaba
ST. MARY SEMINARY.
Ten bus nurodyta, kurioj
vietoj vyks visas susibūri-
mas.

2. 55 greitkelio ligi 83 ke-
lio, juo paimti krypti į pie-
tus (į kairę nuo 55 greitke-
lio) ir ne per ilgai pavažia-
vus, 83 kelias beveik stačiu
kampu pasisuks į kairę, tai
į dešinę pusę ir bus tas ke-
liukas į mišką (šviesos).

Chicagos Tautinės Sąjun-
gos skyrius maloniai kvie-
čia visus tautiečius jaukiai
praleisti besibaigiančią va-
sarą.

WANTED 1ST CLASS
DIE MAKER experienced in all pha-
ses of die construction, able to built
dies from sketches.

AND
DIE REPAIRMAN, must have in-
press trouble shooting experience
and be able to work with a minimum
of leadership. Apply at: R. A. Young
Industries, 34190 Doreka, Fraser, Mi.
48026. (312-34)

OPPORTUNITY FOR
PHYSICAL THERAPIST

For a small congenial community.
Full time for medicare certified home
care agency. Salary \$22,000. to
\$29,000 with limited benefits. Write

ALLEN HOME CARE
P. O. BOX 151
CASS CITY, MICH. 48726
(312-32)

WANTED JOURNEYMEN
TOOL & DIE MAKERS
DIE MAKERS. DIE LEADERS.

Must be able to set up work from
Blue prints & close tolerance. Steady
work. Days or afternoons. Apply in
person or send resume to:

UNITED METAL PRODUCTS
8101 LYNDON STREET
DETROIT, MICH. 48238
(313-33)

Mylimai Motinai

A.

MARIJAI VAIT

Toronte mirus, jos d
draugei dail. STASEI
jos šeimai reiškiamo g
jautą

A.

DR. JUOZU

mirus, sūnui EUGENI

RAI BUDRECKIENE

me gilią užuojautą i

Puikiausiai kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krutuvas (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

1985 KELIONĖS Į LIETUVĄ

KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

- No. 813 A (18 dienų): rugpjūčio 13 - 30 — \$1,999
10 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK.
- No. 102 (15 dienų): spalio 2 - 16 — \$1,479
10 dienų Lietuvoje su dviem dienom Kaune, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK.
- No. 117 (15 dienų): lapkričio 7 - 21 — \$1,339
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK
- No. 126 (15 dienų): gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,459
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 917A: rugsėjo 17 - spalio 3 — \$1,839
11 dienų Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze
LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

No. 915: rugsėjo 15 - 28 — \$1,869
No. 106: spalio 6 - 19 — \$1,869
5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje su 1 diena Floren-
cijoje. ALITALIA iš JFK ir Bostono

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

No. 813 B: rugpjūčio 13 - 25 — \$1,729
No. 903: rugsėjo 3 - 15 — \$1,729
No. 930: rugsėjo 30 - spalio 12 — \$1,389
6 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 806C: rugpjūčio 6 - 17 — \$1,669
No. 917B: rugsėjo 17 - 29 — \$1,439
6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze, LUFTHANSA
iš JFK ir Bostono

10 DIENŲ — LIETUVA, SUOMIJA

No. 916: rugsėjo 16 - 25 — \$1,339
6 dienos Vilniuje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas giminių Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

A.A. ANTANINĄ MAČIUKIENĘ PRISIMENANT

LFLS — SPORTO KLUBO NARIŲ EILĖS RETĖJA

Perskaičius DIRVOS 1985 m. gegužės 2 d. Mečio Va-
liukėno atsisveikinimą, pra-
bėgo mano vaizduotėje An-
taninos Mačiukienės-Vaitė-
lytės daili asmenybė ir su
ja bendros veiklos momen-
tai sporto organizavime jau
1919 metais Lietuvoje.

Antanina Mačiukienė-
Vaitelytė buvo viena iš pir-
mųjų LFLS — sporto klu-
bo narių ir žaidė LFLS pir-
mutinėje moterų krepšinio
komandoje. Jos rimtas su-
sidomėjimas sportu netrū-
dė tuo metu dirbančiai kaip
gailestingąją sesele Kauno
ligoninėje, lankyti regula-
riai nustatytas sporto tren-
iruotes Vytauto kalne.
Man kaip komandos trene-
rei ir kartu žaidėjai, teko
stebėti Antaninos greitą
orientaciją žaidimo sąvokai
ir jos "team spirit" reiške-
si išvermėj ir tylių pasi-
šventimu siekti tobulumo
žaidime. Komandoj viešpa-
tavo draugiškumas ir gied-
ri nuotaika.

Pirmai krepšinio užuo-
mazgai N e p riklausomoje
Lietuvoje priklausė: Inge-
levičienė-Karnauskaitė Ari-
ja, Mačiukienė - Vaitelytė
Antanina, Garbačiauskienė-
Kubiliūnaitė Elena, Bulotai-
tė Aldona ir Rimkaitė.

Mes pradininkės, giliai
jautėme tą svarbų žingsnį
mūsų atsikūriamajai tėvy-
nei, duoti pradžia moterų
sportui ir įrodyti ant kiek
vertingas, patrauklus ir
gražus yra k r e p š i n i s ,
o svarbiausiai, kad per jį
bus galima išvystyti su ki-
tais klubais tautinius ir
tarptautinius ryšius.

Pradžią sportui buvo ne-
lengva. Nei patalpų, nei
aikščių, nei įrankių, nei tam
lėšų, o svarbiausia, sporto
sąvoka atsikūriamajame be-
tybėje ir visuomenėje be-

veik buvo nežinoma. Čia
reikėjo pasakiškos propa-
gandos, pasiaukojimo ir
daug darbo. Tam daug pa-
sitarnavo, ypač krepšiniui
ir moterų sportui, geroj vie-
toje įrengta krepšinio aikš-
telė Vytauto kalne prie pa-
sivaikščiavimo tako. Krep-
šinio treniruotės pritrauk-
davo pasivaikščiojančius ir
sujdomaudavo visai nauja
sporto disciplina. Taipogi
pirmieji mūsų futbolininkai
grįždami iš ažuolyno — kur
jie treniravosi — sustoda-
vo ties krepšinio aikštele,
pasigriebdavo iš mergaičių
kamuolių ir bandydavo įme-
ti į tą jiems keistą krepšį.
Vyrai tada vadindavo krep-
šinį — bobų zabova. Jų tar-
pe būdavo ir Darius Ste-
pas, jis krepšinį pažinojo
būdamas Amerikoje. Tada
vyrai Lietuvoje dar nežaidė
ir pradėjo krepšinių įdo-
mautis tik už kelių metų.

Prisimenant brangią An-
taniną, lekia mintys į tolimą
praeitį ir kartu su ja kuk-
liai pradėti pirmieji žings-
niai krepšinio žaidime, kas
išsivystė į tokias aukštumas
ir atnešė mūsų tautai daug
garbės tarptautinėje spor-
to arenoje. Reikia tik pri-
siminti laimėjimus krepši-
nio — Europos pirmenybė-
se ir dabar Europos krep-
šinio pirmenybėse ne kar-
tą minima Lietuva ir lietu-

viai. Tas parodo ant kiek
pamėgo mūsų jaunimas
krepšinį, jį kultivuoja ir
jų pastangomis suspindi
L i e t u v a .

Elena Garbačiauskienė

APDRAUDOS rei-
kalais geriausius patarna-
vumus gausite kreipdamie-
si į OBELENIŲ apdraudos
įstaigą — 6181 Mayfield
Road, Suite 203, Mayfield
Hts., Ohio 44124. Skambinti
ZENONUI arba SAULIUI
(216) 442-6810.

PRESSMEN

The Ivan Allen Company, presently
recruiting an experienced business
form rotary Pressman w/ Schriber &
Didde-Glaser press exp. We also have
an entry level position which requires
6 mos. to 1 year exp. We offer free
parking, profit sharing & tuition
reimbursement. For more information
contact Susan McManus, 404-521-
0800 or write to: IVAN ALLEN CO.
221 Peachtree Center, Atlanta, GA.
30303. (31-37)

MACHINIST

C.N.C. LATHES

C.N.C. MILLING

Immediate openings for skilled
machinists with all around
background in either lathe or
milling operations. Must be able
to read blueprints, set-up, op-
erate and troubleshoot. Previous
C.N.C. experience and personal
tools required. Co. paid bene-
fits, overtime, advancement op-
portunities. Send resume or
apply in person daily.

See Ron Helt

JLM INDUSTRIES, INC.

4456 Homann Parkway
Willoughby, OH 44094
Equal Opp'ty Employer M/F/H

"Amber Holidays"

1985 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Rugsėjo 18 — \$1393.00 Spalio 1 — \$1385.00
Rugsėjo 23 — \$1329.00 Gruodžio 26 — \$1440.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs
maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

FEDERAL GOVERN-
MENT JOBS. \$16,040 —
\$59,230 year. Now Hiring.
Nationwide. Call 805-687-
6000 Ext. R-5823 for cur-
rent list. (30-37)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSE
to work in a small congenial com-
munity and a 34 bed hospital.
Trinity hospital needs you! Fulltime
RN opening available at Trinity Hos-
pital, Baudette MN. Rotating shifts.
Recent Critical Care and/or O.B.
experience preferred. Competitive sa-
lary & benefits and shift differential.
Apply write or call Sherry Palm,
Assistant Administrator, 218-634-
2120. TRINITY HOSPITAL, Box E,
Baudette, MN. 56623. (29-32)

WANTED JOURNEYMEN PRESS OPERATORS

For day & night shift
Rapidly expanding Midwestern print-
ing co. needs experienced Flexo and
letter press operators. Excellent fringe
benefit package and wages. Send re-
sume to or call Barry McKillip, Pack-
age Service Co., P. O. Box 7307,
Kansas City, Mo. 64116 or phone
800-821-5731. (32-35)

WANTED OPERATOR-REPAIRMAN OR MAINTENANCE MAN

Experienced in Waterbury
Farrel Eyelet Transfer
Presses No. PC-110 & PC-20-10.
Good pay, all fringes.
Call 313-961-4034 (32-41)

DIE MAKERS

Metal stamping shop needs experienced jour-
neymen Die Makers. Excellent starting rate
of \$13.50 per hour plus top fringe benefits.

Please Reply to:

POST OFFICE BOX 78197

DETROIT, MICHIGAN 48278

(30-34)

Friends and Neighbors Report:

TOPIC: STREETLIGHT HOTLINE

A few weeks ago, we began a program called Streetlight Hotline and it looks like it's working.

The idea is this: we're asking anyone who sees a darkened streetlight to call the Streetlight Hotline: 696-1818 in the Greater Cleveland area. We'll get a crew out there as soon as possible.

Even if the streetlight isn't ours, we'll call Muny or others and pass the word along.

We believe lighted streets are better for both pedestrians and autos alike. Streetlight Hotline is one way you can help us keep our streets and neighborhoods safer.

Keep in touch. You'll help your friends and neighbors and us, too.

The Illuminating Company The Energy Makers.

JAV LB XI TARYBOS PIRMOSIOS SESIJOS BELAUKIANT

V. MARIONAS

Krašto valdybos pirmininko rinkimas

JAV Lietuvių Bendruomenės įstatai (par. IV-14) deklaruoja: "JAV LB Taryba yra vyriausias JAV LB organas".

Stipriausiai naujosios Tarybos galia pasireiškia pirmojoje sesijoje. Jos metu visa vyriausioji JAV LB vadovybė atsistatydina, ir Taryba turi progą bei pareigą ateinantiems trims metams naująją suorganizuoti. Pačioje sesijoje Krašto valdybą ne visą renka, o tik jos pirmininką. Naujasis pirmininkas greitai organizuoja visą valdybą ir jos sudėtį pateikia Tarybai paštu tvirtinti.

Tinkamo Krašto valdybos pirmininko išrinkimas yra pats atsakomingiausias pirmosios sesijos veiksmas.

Šiais metais išrinktosios LB XI Tarybos pirmoji sesija įvyks rugsėjo 20-21 d. Detroitė. Į ten kryps visų Bendruomenės darbuotojų viltys, laukiančios, kad ateinantiems trejiems metams Bendruomenei vadovauti būtų parinktas asmuo, gebas administruoti, bendradarbiauti ir garbingai reprezentuoti.

Verta pastebėti, kad iki šiol į pirmininko vietą kandidatų dar vis nepritrūkdavo. Vis atsirasdavo du-trys kompetentingi asmenys, kurie dėl šitų pareigų net ir smarkiai pasivaržydavo. Jų atsirastis ir šiais metais. Žinomų ir naujų vardų. Atsirastis ir tų, kurie vienus ar kitus palaikys dėl draugystės, dėl politinės giminystės ar dėl ko. Aš pats, 23 metus veikęs Bendruomenės valdybose, ta-

kybose, tepriklausau tik tai grupei, kuriai Bendruomenės labas rūpi.

Tai, manajai grupei, kyla toks naturalus klausimas: o kaip su tuo pirmininku, kurį turime, su dr. Antanu Butkum? Bendruomenės įstatai jam leisti dar vieną terminą tas pareigas eiti. Ar jis sutiktų? Nežinau, prisipyręs neklausiau.

Jei dr. A. Butkus norėtų ir sutiktų pasilikti pirmininku, tai jo neišrinkimas būtų lyg ir nubaudimas dėl aiškių klaidų, dėl apsileidimo, dėl Bendruomenės išsunkelius nuvedimo. Kas norės, visko ras. Tik kitiems reikės pasižiūrėti, kas tie, kurie randa. Ar jie Bendruomenėje tobuliau dirbo ar dirbtų, ar jie geriau ją reprezentavo ar reprezentuotų?

Buvo svarbių dalykų, dėl

kurių su dr. A. Butkum esu ginčus vedęs. Buvo, dėl ko sutarėm, buvo, dėl ko likom nesutarę. Bet niekad nuneigsiu, kad Bendruomenei jis daug metų dirbo, dirbo, niekam nepataikaudamas, nesipūtė laimėjęs, nekerštavo pralaimėjęs. Svarbiausia — jo vadovavimo metu JAV Lietuvių Bendruomenė sustiprėjo, naujos veiklos sritys prigijo, užgerėjo, pasidarė regimos. Esu įsitikinęs, kad JAV Lietuvių Bendruomenė, palikdama savo Krašto valdybos, pirmininku dr. Antaną Butkų, esamomis sąlygomis padarytų protingą sprendimą.

EMERGENCY PHYSICIANS INDIANA, CENTRAL

Physician-owned emergency group accepting applications for full-time, career-oriented emergency physicians. Flexible work schedules and excellent benefit package. Part-time positions also available. Send CV or contact Margi Beeson, Midwest Medical Management, Inc., 528 Turtle Creek, North Drive, F4, Indianapolis, Ind. 46227. 317-783-7474. (31-36)

FLEXOGRAPHIC PRESSMAN

Arl. manufacturing company has position open for exper. pressman on Webton 650, Mark Andy 2100 & 4120. Excellent benefits & wages for qualified people. Apply in person or Jim Janowick at 214-647-2594. LORD LABEL SYSTEMS 1200 Ave. H, East Arlington, Texas 76011 (31-37)

ROBOTIC ENGINEERS AND MACHINE DESIGNERS

Immediate openings for permanent positions. Experienced only. Send resume to: Clay-Mill Technical Systems Inc. 24151 TELEGRAPH RD., SUITE 210 SOUTHFIELD, MICH. 48034 OR CALL 313-352-4890 (31-37)

Medical

RADIOLOGIST

One-hundred bed JCAH accredited hospital is seeking the services of a board/certified radiologist for diagnostic radiology/nuclear medicine/ultrasonography and CT scans. Hospital is located in Southern Illinois. Please reply to:

P.O. Box 428
Harrisburg, Illinois 62946
or call 618-252-7274
Equal Opportunity Employer

SENOJO PASAULIO FESTIVALIS

TREČIA VIETA IRGI GERA

Šios vasaros Senojo pasaulio festivalis buvo labai sėkmingas. Nuo liepos 31 iki rugpiūčio 4 East 185 gatvę aplankė apie 150,000 žmonių. Išgėrė 300 statinių alaus. Vasaros saulė nepaigailėjo skaidrių spindulių. Nuo dr. J. Stankaičio pastato iki Lietuvių namų gatvė buvo pilna klegėsio, muzikos, bičiuliškos nuotaitos. Ant iešmų kepė paršiukai ir viščiukai, keptuvėse čirškėjo lietuviški blynai, estradose nuo vakaro iki vidurnakčio be pertraukos grojo polkų orkestrai, ir poros linksmi sukosi gatvėje.

Rugpiūčio 4, sekmadienį, po polkos mišių, kurias atnašavo slovėnų vyskupas Edward Peveck, gatvę pradėjo riedėti festivalio parado vežimai. Iš viso 70. Lietuvių namų vežimas vaizdavo emigraciją. Priekyje žygiavo JAV ir Lietuvos vėliavos, mergaitės tautiniuose drabužiuose nešė žaliame audekle auksinių raidžių užrašą — Lithuanian Village. Pirmasis automobilis buvo Jono Nasvyčio 1956 metų Packardas su plakatu anglų kalba — 1871 First Lithuanian in Cleveland. Ant šešiolikos pėdų vežimo, papuošto Atlanto bangomis ir lietuviškomis spalvomis, stovėjo bronzinė Laisvės statulos aštuonių

pėdų replika, kurios originalas pasitinka emigrantus atplaukiančius į New Yorko uostą. Šalia statulos ant platformos "plaukė" laivas su emigrantiškos išvaizdos keleiviais. Vežimo gale buvo didelis plakatas (anglų kalba) — "Sveikiname Laisvės statulą — 1886-1986 — ir laisvųjų žmonių kraštą. Lietuvių namai."

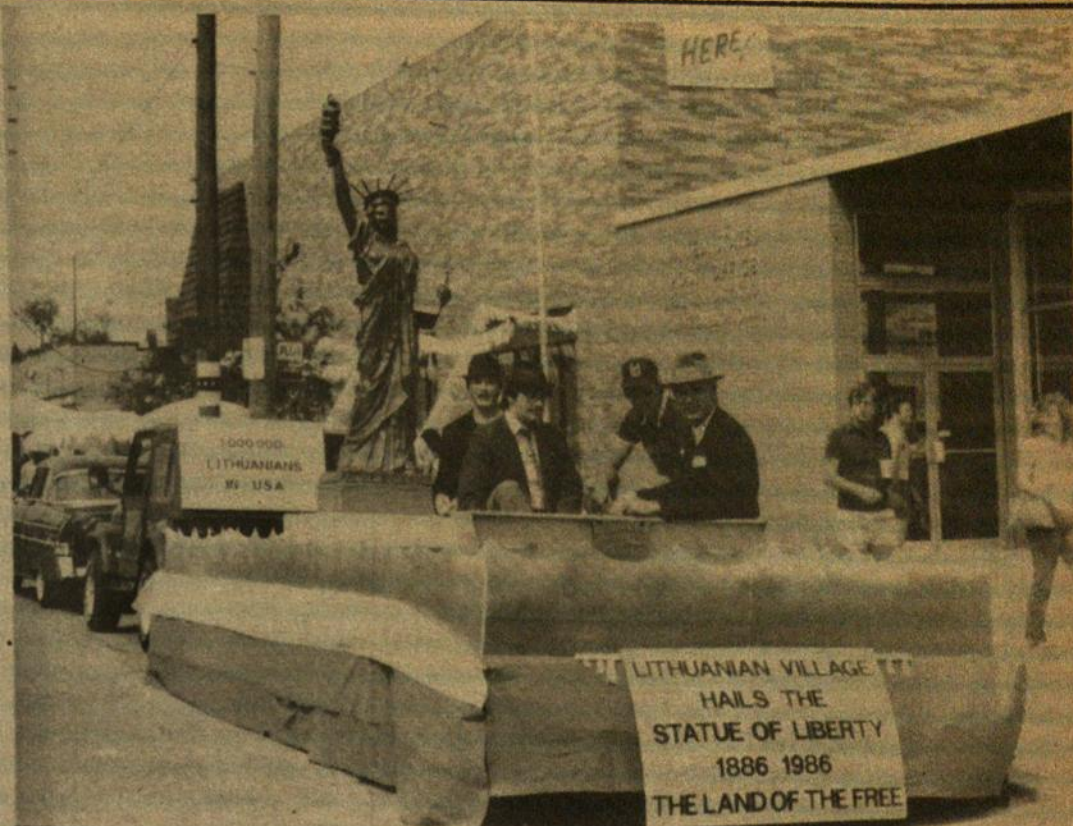
Toliau važiuojo automobilistai ir buvo nešami plakatai su lietuvių emigracijos į Clevelandą įvairių metų statistiniais duomenimis. Vežimo temos idėją direktorijai pasiūlė J. Stempužis. Ją realizavo architektas Saulius Kaunas, o direktorius Edas Klimas suorganizavo jaunų žmonių talką. Daug padirbėjo ir įvairiais kitais būdais padėjo šie asmenys — Vincas Apanius ir jo sodininkystės bendrovė Better Lawns & Gardens, Algis Zylė, Antanas Kižys, Juozas Duleba, Vladas Plečkaitis, Julija Taorienė, Daiva Petukauskaitė, Algis Nagevičius, Vytautas Jokūbaitis. Festivalio parado automobilistai buvo Jonas Nasvytis ir Arėjas Natkus. Teisėjų komisija premijavo tris vežimus. Pirmą prizą laimėjo C baro vežimas, kuriame buvo pavaizduota valkatų aludė. Antras prizas teko airių pirkelei su šiaudiniu stogu ir trečias prizas — Lietuvių namų vežimui. Trečia vieta irgi ge-

ra, nes visi trys vežimai buvo labai įdomūs. Lietuvių namai gavo pirmą kartą prizą 1981 metais, antrą kartą 1983 ir šiais metais jau trečią kartą.

Lietuvių namų ir klubo administracinis personalas stipriai dirbo, kad lietuvių pasirodymas būtų sėkmingas. Daug planavimo ir darbo valandų paskyrė šie pareigūnai — Zenonas Dučmanas, Vytautas Sniečkus, Kristina Biliūnienė, Nijolė Motiejūnienė, Birutė Vede-gienė, Vytautas Ramonis, Algis Matulionis. Šis festivalis buvo vienas geriausiai pavykusių. Svečiams suteikęs daug džiaugsmo, o E. 185 gatvės verslininkams net šiokio tokio pelno.

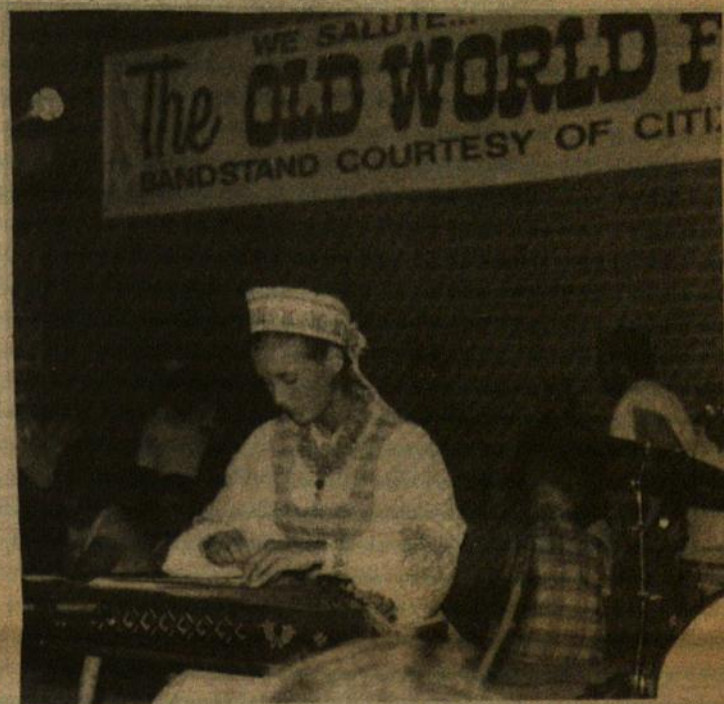
Po parado į Lietuvių klubą atvyko pavišėti ir pasidžiaugti festivalio sėkme Clevelando miesto meras Voinovičius su žmona, Euclido meras Giunta su žmona, kongresmanas Dennis Eckart su šeima, apskrities šerifas McFault ir apylinkės miesto tarybos narys Polensek su šeima.

Festivalio pasisekimas ir viešojo gyvenimo žymių asmenų dėmesys mums, verčia pagalvoti apie didesnę ir spalvingesnę lietuvių pasirodymą kitais metais.

Festivalyje dalyvavęs lietuvių vežimas laimėjo trečią premiją.

Visos nuotraukos V. Bacevičiaus

Mirga Bankaitytė kankliuoja festivalyje.

Clevelando meras George Voinovich ir žmona, važiuodami dviračiais, atidaro Senojo Pasaulio festivalio parądą.

Petukauskaitė ir Taorienė parade neša Lietuvių Namų plakatą.

(jst)

Clevelando meras George Voinovich su žmona buvo Lietuvių klubo svečiai. Iš kairės: Ramonas, Kazėnas, Dučmanas, Stempužis, mero žmona, Sniečkus, meras Voinovich ir Klimas.

Nagevičius ir Mainelis parade neša Lietuvos ir Amerikos vėliavas. Visos nuotraukos V. Bacevičiaus

**FRONTO BIČIULIŲ
STUDIJŲ SAVAITĖ**

Nuo š. m. liepos 28 d. ligi rugpiūčio 4 d. "Dainavos" stovyklavietėje vyko Lietuvių Fronto Bičiulių jau 29-toji studijų ir poilsio savaitė. Dalyvavo tarp 70-80 suaugusių asmenų.

Paskaitas skaitė: jauna

visuomenininkė Rūta Sušinskienė — "Lietuvybės išlaikymas". "Pasaulio Lietuvio" redaktorius Bronius Nainys — "Rezistencija ar rezignacija siekiant Lietuvai laisvės". Mokytojas ir visuomenininkas Apolinaras Bagdonas kalbėjo apie "Mažosios Lietuvos atgimimą li-

gi Tilžės deklaracijos". Žurnalistas Vladas Būtėnas davė pokalbį apie "Amerikos Balso" laidas į Lietuvą, pademonstruodamas pora būdingesnių programų. Dr. Tomas Remeikis, šv. Juozapo kolegijos Chicagoje politinių mokslų profesorius, kalbėjo tema "Rezistencinė dvasia visuomeninėje veikloje". Poetas Kazys Bradūnas, buvęs ilgametis "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius, metė "žvilgsnį į mūsų kultūrinį gyvenimą po 40 metų".

Penktadienyje įvyko simpoziumas tema "Realus žvilgsnis į dar išlikusią rezistenciją". Jo dalyviai: Dr. K. Ėringis, K. Vaičekas, buvęs laisvės kovotojas, Vorkutos kalinys — Vorkutos kalinių streiko dalyvis, tik prieš kelis metus atvykęs iš Lietuvos, rašytojas ir visuomenininkas Vytautas Volertas ir teisininkas Algis Raulynaitis.

Buvo ir pranešimų. Žurnalistas ir visuomenininkas Juozas Kojelis darė pranešimą apie Antano Mažeikos ir jo bendradarbių pasirodymą spaudos konferencijoje ir televizijoje kovoje su neteisinga OSI įstaigos tarnautojų veikla ieškant nacių bendradarbių. Savo pranešimą pailiustravo televizijoje iš juostelių. Clevelandietis produktingas žurnalistas ir visuomenininkas

Vacys Rociūnas, "Į Laisvę" žurnalo redaktorius, kalbėjo apie žurnalo problemas. Buvo kalbėtasi ir Lietuvių Fronto Bičiulių organizaciniais reikalais.

Studijų savaitė užbaigta šeštadienyje literatūros vakaru. Jame savo kūrybą skaitė penki kūrėjai. Poeziją atstovavo K. Bradūnas ir A. Bagdonas. Pastarasis kelis eilėraščius skaitė žemaitiškai. Beletristiką skaitė V. Volertas, Ž. Grincevičius ir A. Merkelis.

Savaitė buvo tikrai įdomi paskaitomis ir pranešimais bei kitais renginiais. Jos dalyviai išgirdo visokius minčių — įprastų ir kontroversinių, optimistinių ir pesimistinių, linksmų ir liūdnų, kaip ir visas žmogiską gyvenimą. V. A.

**CLEVELANDO
PARENGIMAI**

• RUGPIŪČIO 18 D. Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrijos sodyboje.

• RUGSĖJO 15 D. Antaninos Jonynienės darbų paroda Lietuvių Namuose. Ruošia Clevelando birutietės.

• RUGSĖJO 21 D. Vasarą palydinti balius. Rengia Clevelando Neringos tuntas.

• RUGSĖJO 22 D., 4 val. popiet Angelės Karaliūtės fortepijono rečitalis Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• RUGSĖJO 28 D. Dainavos stovyklai paremti renginys.

• RUGSĖJO 29 D. sekmadienį, 100 metų gimimo prel. M. Krupavičiaus ir prez. A. Stulginskio minėjimas Dievo Motinos parapijoje.

• SPALIO 5 D. Jaunųjų muzikų konkursas. Rengia JAV LB kultūros taryba.

• SPALIO 12 d. Clevelando šaulių 15 metų įsikūrimo minėjimas Lietuvių Namuose.

• SPALIO 13 D., 4 val. popiet solistės Aldonos Stempužienės koncertas ir naujos plokštelės pristatymas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• SPALIO 19 D. koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• SPALIO 27 D. Clevelando skautininkų draugovės renginys.

• LAPKRIČIO 2 D., šeštadienį, Pabaltiečių vakaras Lietuvių Namuose. Ruošia AL Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• LAPKRIČIO 9 D. Lietuvių namų metinis balius.

• LAPKRIČIO 16-17 D. Lietuvių dienos. Rengia LB Clevelando Apylinkė.

• LAPKRIČIO 23 D. LKVS Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 1 D., sekmadienį, 3 val. p. p. kultūrinė popietė, Dirvos 70 metų sukakties užbaigimo proga.

WANTED JOURNEYMEN
PROTOTYPE MACHINISTS
Bridgeport Operator, setup and run.
With own tools. 1st and 2nd shifts
available. 14 mile-Dequindre area.
Call between 8-4:30 Mon.-Fri. 313-
588-2240. (32-38)

Taupa

Lietuvių kredito kooperatyvas
18022 Neff Road
Cleveland, Ohio 44119

**TAUPYKITE IR
SKOLINKITĖS**

tiktai

vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

Palūkanos už sutaupas:

šiuo metu TAUPOJE yra aukščiausios.

Palūkanos už paskolas:

TAUPOJE palūkanos ir sąlygos yra geriausios. Skoliname: automobilių pirkimui, namų pagerinimui ir įvairiems kitiems asmeniniams reikalams.

Visos informacijos mielai suteikiamos TAUPOJE darbo valandomis:

TREČIADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

10:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPŲ būstinėje).

VISOS SANTAUPŲ PILNAI APDRAUSTOS SU
NATIONAL DEPOSIT GUARANTEE CORPORATION

**MATAS & TURNER
REALTY**

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

CAROL BAGGOTT

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

**JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga**

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

**Superior Savings
ASSOCIATION****MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams
pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PASTO ŽENKLŲ IR PINIGŲ PARODA

Kviečiame atsilankyti ir pamatyti šią parodą, kurioje bus išdėstyti pašto ženklai, pradedant skatikais ir auksiniais, baigiant centais ir litais, o pinigai bus popieriniai centai iki tūkstančių litų banknotų. Bus pro-

ga pamatyti įvairius surašinėjimus liečiančius lietuvių ir jų organizacijas, nuotraukas ir vaizdus iš Nepriklausomos Lietuvos.

Paroda įvyks sekmadienį, rugpiūčio 25 d. 11 val. r. Dievo Motinos parapijos salėje. Ekspozitai paruošė Juozas Taoras iš St. Petersburg, Floridos, o parodą remia Dievo Motinos parapija.

Žalgirio šaulių kuopos gegužinėje platinant laimėjimų bilietelius... Čaplickienė, Grincienė, Spirikaitienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

LIETUVIŲ KLUBO GEGUŽINĖ

sekmadienį, rugpiūčio 18 dieną,
nuo 12 val. iki 6 val. vak.

Austrų sodyboje,
8636 Pekin Road, Russell, Ohio.

Nuo 306 kelio ir Mayfieldo kryžkelės penkios
mylios į pietus 306 keliu.

SKANŲS UŽKANDŽIAI,
VAIKAMS IR SUAUGUSIEMS ŽAIDIMAI,
PRIZAI LAIMĖTOJAMS,
MAUDYMASIS EŽERĖLYJE,
ALUS VELTUI,
SOKIŲ MUZIKA.

Nariams įėjimas veltui, svečiai moka tik vieną dolerį. Įsigykite nario kortelę.

Visi kviečiami į didžiausią ir smagiausią šios vasaros gegužinę.

LIETUVIŲ KLUBAS

Tel. (216) 531-2131

TĖVYNĖS GARSŲ RADIJO REPORTAŽAI

Keliaujantis mikrofonas, Tėvynės Garsų radijo programos visų su dėmesiu klausoma dalis, liepos mėnesį paruošė radijo bangoms du įdomius reportažus.

Vienas jų buvo skirtas prieš 45 metus "Stalino saulės" kelionei į Lietuvą prisiminti, kai "Liaudies seimo" delegatai, Maskvos spaudžiami ir apgauti, važiavo į Kremlių prašyti, kad Lietuva būtų įjungta į Sovietų sąjungos respublikas. Reportaže buvo girdimi Paleckio, agronomo Mickaus ir kitų delegacijos narių originalūs balsai Kremliuje ir jų vergiški maldavimai, kad Stalinas priimtų Lietuvą į "savo globą". Toji "glوبا" ilgainiui atnešė Lietuvai žiaurią keturiasdešimties metų okupaciją, šimto tūkstančių žmonių tremtį į Sibirą ir mirtį.

Antrasis liepos mėnesio Keliaujančio mikrofono reportažas buvo apie muzikos meno daktarą Bronių Kazėną. Šis reportažas buvo transliuotas liepos 21 dieną. Dr. Kazėnas šių metų birželio mėnesį Cincinnati valstybiniame universitete, apgynęs disertaciją apie keturias Mozarto litanijas, gavo muzikos meno daktarą. Reportaže dr. Kazėnas pasakojo apie muzikos studijas, daktarato teizę, buvę grojamos ištraukos iš jo diriguotų koncertų. Įdomu, kad dr. Kazėnas, pasirinkęs kompozicijos ir dirigavimo sritis, jau parašė muziką scenos veikalui ir inkorporavo bendrovę, kuri rūpinsis šio veikalo pastatymu kolegijose, vėliau New Yorko apylinkių teatruose ir pagaliau kuriame nors Broadvėjaus profesiniame teatre. Bendrovės vadovybę sudaro profesionalai muzikai, rašytojai, finansininkai ir spaudos bei televizijos ryšių specialistai.

Keliaujančio mikrofono reportažus redaguoja J. Stempužis.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Vytautas ir Lilė Milukai, atvykę iš New Yorko į Clevelandą, neužmiršo aplankyti Dievo Motinos parapijos svetainėje J. Žilionio knygyną ir nusipirko keletą knygų. Iš kairės: V. ir L. Milukai ir J. Žilionis.

V. Bacevičiaus nuotr.

Maloniai kviečiam visus skautus ir svečius į Neringos ir Pilėnų tuntų 35 metų skautavimo sukaktį.

Š. M. RUGPIŪČIO 17 D.
BSA CAMP McKINLEY
LISBON, OHIO

Iškilmės prasideda 5:30 val. p. p.

Važiukime visi — pabendrauti, paskautauti ir prisiminti praėjusias dienas. Dėl smulkesnių informacijų skambinkite ps. J. Taorienei 531-9491.

Clevelando skautės ir skautai laukia visų!

• Žalgirio šaulių kuopos valdyba praneša, kad kuopos prizinis šaudymas rugpiūčio 18 dieną neįvyks, nukeliamas į rugsėjo 1 dieną. Kuopos nariai suinteresuoti šaudymo sportu, kviečiami šaudyme dalyvauti.

• LKVS Ramovė Clevelando skyrius, per išd. J. Šlapelį, iš gauto gegužinės pelno Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

NEEDED IMMEDIATELY
GENERAL OFFICE HELP.
TO HANDLE PHONE, LIGHT TYPING & FILING.
313-547-6910
EOE (25-32)

WANTED EXPERIENCED
DIE SINKERS
Steady work, overtime, excellent machinery & working conditions plus fringe benefits & secure future.
FORGE DIE
31800 W. 8 MILE RD.
FARMINGTON, MICH. 48024
PH. 313-477-0020 (30-32)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

Amber Gintaro Galerija

505 East 185 Street • Euclid, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

PAVEIKSLŲ ĮRĖMAVIMAS

Didelis pasirinkimas medžio išdirbinių,
gintaro, įvairių MENO darbų.

Atidaryta kiekvieną dieną 10:00-5:00 val. vak.
(Išskyrus pirmadienį).

DIRVA

MIRĖ PROF. JUOZAS ŽILEVIČIUS

Vienas žymiausių lietuvių muzikų, kompozitorius prof. Juozas Žilevičius, 94 m. amžiaus, mirė Baltimorėje š. m. rugpiūčio 5 d. Dalyvaujant tik šeimos nariams, buvo palaidotas rugpiūčio 8 d. New Jersey.

NAUJI ALTS TARYBOS NARIAI

A. L. T. Sąjungos Tarybą sudaro 15 rinktinių Tarybos narių. Mirus Tarybos nariams: V. Olienei, Wheeling, Illinois. J. Moku, Yucaipa, California ir J. Sirusui, Flemington, N. J. Sąjungos valdyba, pasiremddama ALT Sąjungos statutu 7 str. 4a punktu ir 2 p. paprašė Tarybos narius korespondenciniu būdu patvirtinti Sąjungos valdybos nutarimą papildyti Sąjungos Tarybos renkamų narių skaičių iki 15.

Balsų dauguma į Tarybą išrinkti J. Petronis, Los Angeles, Calif.; Algis Sperauskas, Pomone, New York ir Juozas Žvynys, St. Petersburg, Fla.

ALT Sąjungos valdyba nuoširdžiai sveikina naujus Tarybos narius ir kviečia energingai įsijungti į Tarybos darbą.

ALT S-gos Valdyba

PREMIJOS GOVĖDUI IR LINGERTAITIENEI

JAV LB Kultūros Tarybos 1984 metų chorinių kompozicijų konkurso jury komisija skelbia premijų laimėtojus.

Koncertinės kompozicijos \$500 premija paskirta Aldonai Lingertaitienei už chorinę dainą "Po sunkių valandų". Žodžiai Bernardo Brazdžionio.

Religinės kompozicijos \$500 premija paskirta Jonui Govėdai už kalėdinę giesmę "Žemėn taiką nešu". Žodžiai kun. Stasio Ylos.

Mylimai Motinai

A. + A.

MARIJAI VAITIEKAITIENEI

staiga mirus, jos dukteriai STASEI SMALINSKIENEI su šeima, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo.

Irena ir Vytautas
Alantai

Elena ir Kazimieras
Karveliai

Elena ir Antanas
Rašytiniai

Sofija ir Adolfas
Vasiuliai

Stasė ir Antanas
Zaparačkai

Bartkaus šviesiam atminimui pagerbti atsiuntė Dirvai auką 50 dol. Ačiū.

• Skulpt. Petras Vėbra, kuris kasmet inž. K. Počiaus, Vilties draugijos vicepirmininko, paprašytas Dirvos loterijai duoda savo kūrinį — skulptūrą, šiais metais atsiuntė auką 75 dol. Nuoširdžiai dėkojame.

• LB Philadelphijos apylinkės valdyba Dirvai paremti atsiuntė per išd. M. Sušinskię 50 dol. su linkėjimais stiprėti. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• Ingrida ir inž. Romas Bubliai, kurie šiuo metu lankosi Vokietijoje ir Šveicarijoje, aplankys ir Veroną Italijoje, kur vyksta Europos studijų savaitė ir Ingrida Bublienė, kaip JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė padarys pranešimą.

• Ateitininkų kongresui, kuris bus rugpiūčio 30 — rugsėjo 1 dienomis Chicagoje, ruošiamasi visu intensyvumu ir stropumu. Meninei programai, kurioje pasirodys jauni talentai rugpiūčio 30 d. vakare Jau-nimo centre, vadovauja dr. Petras Kisieličius su komisija. Banketas Condese del Mar salėje bus sekmadienio vakare, rugsėjo 1 d. Jau dabar visi ateitininkai ir svečiai vietas rezervuojasi.

DETROIT

LIETUVOS DUKTERŲ GEGUŽINĖ

Detroito Lietuvos Dukterys, sekmadienį, rugpiūčio 18 d., ruošia gegužinę gražioje ponų Vasiulių sodyboje prie Dainavos.

Dukterys kviečia praleisti saulėtą vasaros sekmadienį medžių pavėsyje skestančioje p. Vasiulių sodyboje.

Bus trumpa meninė programa: rašytojas Balys Gražulis palinksmins savo humoristika.

Dukterys pavaišins skaniais lietuviškais patiekalais, veiks bufetas ir vertingų dovanų loterija.

Apsilankydami, paremsite Dukterų kilnų šalpos darbą. Tad lauksime apsilankant mūsų gegužinėje.
Detroito L. D. Valdyba

BOSTON

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Tradicinis Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks ne spalio 13 d., kaip anksčiau buvo skelbiama, bet spalio 20 d., sekmadienį, 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Programą atliks solistas Algis Grigas iš Chicago, solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono ir

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti vajus

Atsiliepdami į Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti atsišaukimą, sukelti Dirvai paremti 70,000 dol., aukojo šie asmenys:

Korp! Neo-Lithuania, Los Angeles, Ca.	100.00
Edvinas ir Halina Balceriai, Los Angeles, Ca.	
(anksčiau yra davę 100 dol.)	100.00
Albinas ir Vita Markevičiai, Los Angeles, Calif.	100.00
Aloyzas Pečiulis, Los Angeles, Calif.	50.00
Antanas Mikalajūnas, Santa Monica, Calif	50.00
Valentinas Varnas, Los Angeles, Calif.	10.00
P. A. Raulinaitis, St. Barbara, Calif.	20.00
Genė ir Vytautas Plukai, Santa Monica, Calif	10.00
Vladas Gily, Los Angeles, Calif.	25.00
Vincas ir Ema Dovydaičiai, Los Angeles, Calif.	25.00
Br. Morkis, Long Beach, Ca.	25.00
Kazys Barmus, Los Angeles, Calif.	5.00
Bronius Seliukas, Los Angeles, Calif.	10.00
Janina Rukšėnienė, Los Angeles, Calif.	10.00
Ona Žakienė, Los Angeles, Calif.	10.00
Alfonsas Šimanelis, Los Angeles, Calif.	10.00
Bronius Stančikas, Los Angeles, Calif.	10.00
Jurgis Uksas, Los Angeles, Calif.	5.00
Kostas Naudžius, Los Angeles, Calif.	5.00
Stasė Verbyla, Los Angeles, Calif.	5.00
Z. ir S. Korius, Los Angeles, Calif.	10.00
Leo Oksas, Los Angeles, Calif.	25.00
Ona Mekišienė, Los Angeles, Calif.	10.00
Raimonda Apeikytė, Los Angeles, Calif.	10.00
Ambrozė ir Sofija Žatkus, Los Angeles, Ca.	50.00
Antanas Galdikas, Los Angeles, Calif.	10.00
Leo Zale, Los Angeles, Calif.	3.00
Bronius Strikaitis, Los Angeles, Calif.	50.00
Br. A. Budriūnas, Santa Monica, Calif.	20.00
Vytautas ir Janina Čekanauskai, Westlake Village, Calif.	25.00
Janė Šišas, Glendale, Calif.	20.00
Antanas ir Liucija Mažeikos, Marina del Rey, Calif.	100.00
A. ir V. Pažiūrai, Agoura, Calif.	10.00
Vytautas ir Marija Šeštakai, Los Angeles, Calif.	25.00
Petras Pamataitis, Santa Monica, Calif.	10.00
Ramunas ir Irena Bužėnai, Los Angeles, Calif.	100.00
L. Reivydas, Los Angeles, Calif.	25.00
A. Macenienė, Glendale, Calif.	15.00
K. ir S. Griciai, Santa Monica, Calif.	10.00
Bronius ir Agota Dudos, Valencia, Calif.	25.00
Mykolas Naujokaitis, Upland, Ca.	25.00
Petras Maželis, Los Angeles, Calif.	5.00
Vincas ir Janina Dovydaičiai, San Clemente, Calif.	20.00
B. Balčiūnienė, Bolivar, Ohio	10.00
Juozas Stankus, Rochester, N. Y.	25.00
Stasys ir Dana Čipkai, Willowick, Ohio	25.00
Alfonsas Petravičius, Miami Beach, Fla.	25.00
LB Philadelphijos apyl. valdyba	50.00

(Bus daugiau)

pianistas William Smiddy iš New Yorko.

ATVYKSTA ANTRAS KAIMAS

Lapkričio 16 d. "Antro kaimo" iš Chicago pasirodymas įvyks So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos salėje. Rengėjai — Lietuviškosios Skautybės Fondo valdyba.

• Rugpiūčio 25 d. Vyčiai organizuoja autobusu kelionę į Kankinių šventovę Auriesville, N. Y., kur bus Mišios, stacijos. Vadovau-

ja kun. Pugevičius. Autobusas išeis nuo 7-tos gatvės koplyčios 10 val. ryto. Užsisakyti pas vyčius.

• Rugsėjo 22 d. Vyčiai organizuoja išvyką į Pines katedrą, N. H.

• Spalio 13 d. Laisvės Varpo rudens renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lapkričio 9 d. Balfo 72-ro skyriaus banketas Sandaros salėje Brocktone.

• Lapkričio 24 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.